

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, June 26, 1991.

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 14. (51-11 metal) 1991 m. BIRŽELIO - JUNE 26 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LASALLE, Que. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1,-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

H.N.

ATSIĖMĖ PREMIJĄ

Michail Gorbaciov'as atsiėmė Nobelio Taikos premiją prieš Rusijos TSR prezidentinius rinkimus. Įteikimas Oslo mieste nebuvo tikrai šventiškas, nes vyko demonstracijos. Apsauga buvo neįprastai stipri, ir pats Gorbaciov'as atvyko lydimas daugiau kaip 100 savo patarėjų ir darbuotojų, dauguma jų apsaugos tarnyboje. Išimties keliu jiems buvo net leista turėti su savim ginklus. Norvegijos policija privalėjo dirbti kartu su KGB agentais, esančiais Norvegijoje... Lėktuve Iljušin-62, atgabenusiame svečius iš Kremliaus, buvo įrengtas komunikacijos centras ir raudonosios linijos "atominis telefonas".

Norvegai stebėjosi, matydami sovietų saugus su neperšaukamomis liemenėmis, automatiniais ginklais, kai pačioje Norvegijoje politikierių adresus lengvai galima rasti telefonų knygoje.

Ceremonijų metu, primenant Sovietų žiauriai invaziją Afganistaną prieš 12 metų, moteris garsiai pertraukė Gorbaciov'o sakomą kalbą ir buvo dviejų saugumo būdėtojų išvesta iš salės. Po kelių minučių pradžios vyras atsistojo ir susuko: "Afganistane jūs dar palikote 10 milijonų minučių! Jis taip pat išvestas iš salės."

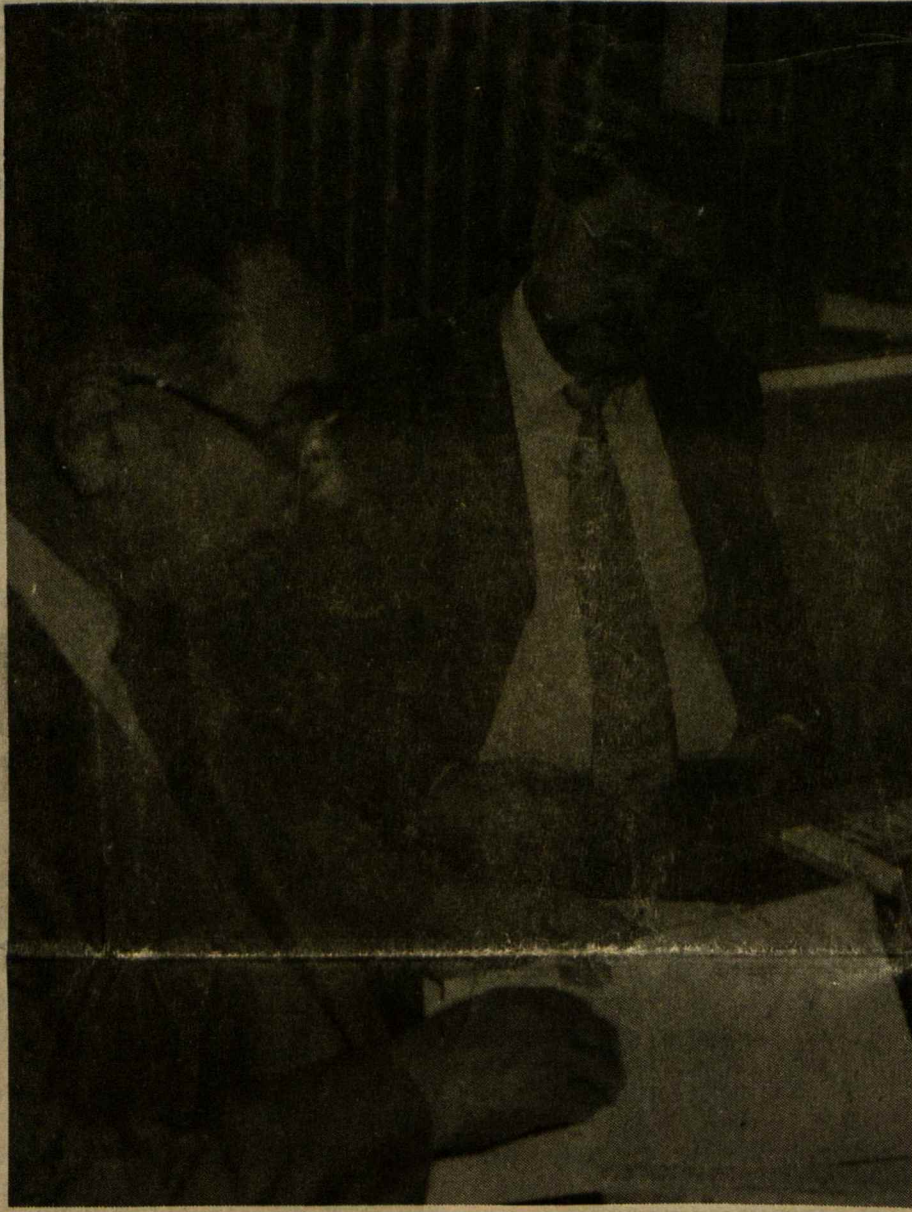
Miklus Gorbaciov'as reagavo: "Nežinau, ar tai jums trukdo, bet man tai ne. Kalbėsiu toliau". Pasigirdo plojimų ir jis toliau kalbėjo...

Keli šimtai žmonių demonstravo susirinkę lauke, priešais ceremonijų pastatą, bet buvo po kiek laiko policijos nuvaikyti.

Klausti M. Gorbaciov'o kalbos buvo susirinkę apie 400 žmonių, jų tarpe Norvegijos vyriausybės lyderiai ir kiti žymūs asmenys. Tačiau keleta parlamento narių pareiškė, kad jie boikotuos ceremonijų vairs, kurios vyko Karališkuose rūmuose.

Du atstovai iš Lietuvos Norvegijos televizijos programoje komentavo, kad "didelė klaida skirti Nobelio Taikos premiją asmeniui, kuris nieko nemato, nieko negirdi ir nieko nesako" - užsimeriant sausio 13-sios įvykius Vilniuje ir kiek vėliau Rygoje. Bendrai visuotinėje spaudoje buvo pasisakyta po sausio 13-tosios, kad M. Gorbaciov'as šios premijos ne-užsitarnavo.

Kaip tik tuo metu Raudonosios Armijos vadovybė paskelbė pasauliui patį ciniškiausią mėlą: už sausio 13-tosios žudynes VILNIUJE atsakingi esą patys

lietuviai, nes Juodųjų Berėčių daliniai esą nekalti. Visa pasaulinė spauda, minėdama šį Kremliaus oficialų tvirtinimą, nurodė į visą eilę užsienio reportierių, stebėjusių įvykius Vilniuje, reportažus. Juose labai aiškiai ir nuotraukomis ir filmais liudijama, kad žudynes vykdė SSSR Vidaus reikalų specialūs kariniai daliniai.

● Lietuvos žudynės, kaip rašo "Nezavisimaja Gazeta" Maskvoje, Komunistų partijos buvo patvirtintos penkis mėnesius prieš sovietinių dalinių Vilniaus televizijos pastatų puolimą.

● LIETUVOJE BEDARBŲ ū.m.gegužės mėn. 5 d. užregistruota 1715. Iš jų bedarbio pašalpą gauna 1686. Daugiausiai bedarbių randasi Vilniuje - 610, po to - Kaune ir Šniečkųje.

● Sovietų padaryti nuostoliai.

Lietuvos statistikos departamentas apskaičiavo, kad per šiu metų pirmuosius du mėnesius sovietų kariuomenė Lietuvos ūkiui ir gyventojams padarė 74.9 milijono rublių nuostolio. Tai sunaikinto (užgrobto) turto balansinė vertė - 69.3 mil. rb. sugadinto turto remontas (atstatymas) - 0.7 mil. rb., prarasta (pagrobta, sunaikinta) finansinių išteklių ir vertybių popierių - 30.8 tūkst. rublių. Nuostoliai dėl gyventojų sužalojimų, traumų įvertinti 1.1 mil. rublių.

Dėl sovietų kariuomenės veiksmų labiausiai nukentėjo rūsiai, jiems padaryta 48.3 milijono rb. nuostolių. Iš šios sumos 45.7 mil. rb. tenka Lietuvos radijui ir televizijai.

JELCINAS IR LIETUVA

Užtikrinta dauguma (už jį balsavo apie 60 milijonų) išrinktas Rusijos respublikos prezidentu Boris'as Jelcin'as ne tik tai sumaišė kortas seniesiems komunistų partijai, saugumo ir kariuomenės fanatikams, bet pastūmėjo ir Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą teigiamo sprendimo link. Tai ypač paaiškėjo, Jelcin'ui vykstant į JAV.

Gander aerodrome, Newfoundland'o provincijoje, Kanadoje, naujajai Kanados Užsienų reikalų ministerei Barbarai Mac Dougall ir Jelcin'as. B. Jelcin'as vėliau tą savo atsakymą kartojo daugelį kartų JAV ir pasaulio žurnalistams. Jis užtikrino, kad jokios unijos, išlaikomos brutalia jėga, tankais ir retežiais, jis nepripažįstas. Jis Gorbaciov'ui esąs sakęs ne vieną kartą, kad trys Baltijos respublikos, jeigu jos to nori, turinčios teisę būti visiškai nepriklausomos. Savo ilgame pačiame pirmame pasikalbėjime š. m. birželio mėn. 18 d. ABC televizijos tinklo NIGHTLINE programoje su Ted Koppel'iu, jis buvo paklaustas visiškai tiesiai, ar leistų Lietuvai, Latvijai ir Estijai atsiskirti ir tapti visiškai nepriklausomomis, jeigu jis būtų SSSR prezidento Gorbaciov'o vietoje. Jelcin'as atsakė "taip" visiškai nesvyrudamas ir dar pridūrė, kad Rusijos

Kairėjė: ALT-os pirm. G. Lazauskas informuoja Vytautą Landsbergį apie Bendro Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC) Wash., D.C. veiklą, kur lietuviams atstovauja Amerikos Lietuvių Taryba. Dešinėjė - Cikagoje, 1991 m. gegužės mėn. 15 d. ALT valdybos pasimatyme su Vytautu Landsbergiu. Nuotr: Jono Tamulaičio

respublika yra jau pasirašiusi prekybos sutartis su Latvija ir Estija, o su Lietuva tokia pat sutartis paruošta ir būsimai pasirašyta artimiausiu laiku. Jo nuomone, prekybos santykiai su Pabaltijo respublikomis būtų normalūs ir glaudūs ir po to, kai jos tapsiančios tikrai nepriklausomos.

Jelcin'o 4-rių dienų vizito metu JAV, Lietuvos ir Pabaltijo valstybių nepriklausomybės klausimas buvo minimas visoje spaudoje ir radijo bei televizijos programose. Jų visų neįmanoma net suminėti, bet neabejotina, kad šis vizitas išgarsino ir vėl Pabaltijo ir Lietuvos vardą visame pasaulyje. Dabar tikrai laukinis, kuris nieko neskaito ir nestebi žinių, nežino Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardų ir vietos Europoje. (Deja, tokių dar yra ne tik Afrikoj ir Azijoje, bet ir Kanadoje bei Amerikoje).

Paminėtina, kad Boris Jelcin'as yra pirmasis demokratinio balsavimo išrinktas Rusijos vadovas visose jos tūkstančio metų istorijoje. Iki šiol šį kraštą valdė žiaurūs bajorai, carai ir komisarai, todėl nenuostabu, kad dar yra tiek daug įvairių raudonųjų karių "pulkovnikų" bei "sektorių", kurie ir toliau nori tąsyti rusus (ir ne rusus!) už apynasrio.

VINGIUOTA AMERIKOS UŽSIENIO POLITIKA

Jau dabar visiems aišku, kad antruoju Hitleriu apšauktas Irako vadovas Saddam Hussein'as nors ir žiauriai pralaimėjo karą, bet išliko soste, nors Amerika ir karą pradėjo norėdama jį atsikratyti. Paaiškėjo amerikiečiams, kad "prakeiktasai" Saddam'as yra vienintelis laidas, užtikrinąs pastovumą Irake.

Liūdna tiesa, kurią derėjo anksčiau pastebėti.

Beveik lygiai apsigauta ir niekinant bei menkinant Jelcin'ą, kai jis lankėsi Amerikoje prieš porą metų. Kaip mūsų Prunskienę ir ji Bush'o patarėjai teileido į Baltuosius Rūmus pro užpakalines duris, o spauda kartojo PRAVDOS ir senųjų fanatikų partiečių kartojamus plepalus apie Jelcin'o baliavojimus ir nepastovų charakterį.

Paaiškėjo visai kas kita. Jelcin'o visi pasisakymai, iškaitant ir padarytuosius Baltuosiuose Rūmuose, kalbant su prezidentu George Bush'u, buvo nepaprastai aiškūs, tiesūs ir drąsūs. Nors oficialiai buvo skelbiama, kad Jelcin'as esąs Kongreso svečias (taigi, ne Bush'o; ir vis, kad nesupykinči Gorbaciov'o!), bet sutiktas jis buvo su visa pompa, kuri skiriama valstybės vadovams. Jį pakartotinai gyrė senatoriai ir kongresmenai, intelektualai ir paprasti politikieriai, o žmonės sekiojo jį ir spaudė jam rankas ne kiek nemažiau už "gorbonamijos" apimtuosius. Galutinas nutarimas buvo, nors paskolintas iš buvusios britų "geležinės premjės" M. Thatcher, bet šimtanuosintiniai amerikietis-kas: "We can make business with him" (Su juo galėsime bizniauti). Taigi, ateityje reikės su Jelcinu labai ir labai skaitytis, nes jis (kaip patsai nuolat paminėdavo) atstovauja ne tikrai milžiniškai teritorijai ir žymiai daugumai Sovietų Sąjungos gyventojų, svarbiausia, jo žinioje yra neapsakomi kiekiai žemės turtų, apie kuriuos vien galvojant, seilėjasi visi Amerikos biznierių.

Reikės skaitytis ir su Jelcin'o pareikštomis mintimis apie mažinimą Raudonosios armijos, nusigink-

lavimą, greitą perėjimą į privačią nuosavybę ir laisvosios rinkos prekybą bei ekonomiką, pagrįstą jau tarptautinėse institucijose išmainomu rubliu.

Teks viską rimtai pasvarstyti Septynių industrių šalių ekonominėje konferencijoje, kuri netrukus susirinks ir nutarti ką ir kiek duoti Gorbaciov'ui. Tikruoju nariu Sovietų Sąjunga nebus priimta. Pini-gų tikrai negaus tiek, kiek Gorbaciov'as prašo (o prašo jis bilijonų!). Ir, svarbiausia, Sovietų Sąjunga turės įrodyti, kad apie ekonominę reformą ne tik tai kalbama bet ir daroma kas nors. Amerika turės gudriai laviruoti dabar tarp Jelcin'o ir Gorbaciov'o.

Prezidentas Bush'as taip jau daro: savo kalboje, pasakytoje prie Baltųjų Rūmų lankantis Jelcin'ui, jisai abiejų konkurentų, Jelcin'o ir Gorbaciov'o pavardes paminėjo po penkis kartus. Tą faktą pastebėjo žvalūs reporteriai ir ištrimitavo visoje medijoje.

Amerikos Užsienų reikalų tvarkytojas (Secretary of State) Baker'is tuo tarpu be perstojo skraido po visą pasaulį, regždamas amerikietiškos užsienio politikos tinklus. Ne visur jie be didesnių ar mažesnių skylių. Kažin kodėl Amerika nenori pripažinti ši mėnesį pasiryžusias paskelbti nepriklausomomis Kroatijos ir Slovakijos respublikų. Jos nori, ir su geru pagrindu, atsiskirti nuo dirbtinės Jugoslavijos kratinio. Serbai, kaip žinia, toje monarchijoje, vėliau gi Tito komunistinėje diktatūroje, grojo pirmuoju smuiku. Visas įtakingas vietas buvo užėmę serbai, nors Kroatija (buvusi galinga valstybė praeityje) /nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS: "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 22.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamoms mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO VADOVYBĖ PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Kanados Lietuvių Fondo naujai išrinktoji Taryba pasiskirstė pareigomis. Tarybos pirmininkas – Paulius K. KURAS, sekretorė – Ramūnė SAKALAITE-JONAITIENĖ. Valdybai pirmininkaus Vaidotas VAIČIŪNAS, sekret. – Lina KULIAVIENĖ. Iždininku pasiliko K.ČEPAITIS, vicepirmininku paskirtas Jonas STANKUS ir nariu G.SKAISTYS.

Pelno paskirstymo komisiją sudaro pirm. J.PLEINYS, kun. J.STAŠKUS ir KLB atstovas Alg.PACEVIČIUS. Stipendijų komisija – pirm. dr.A.DAILYDĖ, J.KRIŠTOLAITIS, A.KARKIENĖ, G.PAULIONIENĖ ir L.BALSIE-NĖ. Netrukus bus sudaryta investicijų komisija.

MIRĖ ARKIVYSKUPAS J. STEPONAVICIUS

Vilniaus Arkivyskupijos valdytojas Julijonas Step-onavičius, buvęs ištremtas į Žagarę, uždraudus Sovietinei vyriausybei jam eiti pareigas, mirė Vilniuje sulaukęs 80 metų amžiaus.

Jis yra labai gerbiamas Lietuvoje už savo bekom-promisinę laikyseną, ginant Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir lietuvių teises.

/.....atkelta iš 1 psl./

ir Slovakija yra pačios kultūringiausios ir turtin-giausios šalys, per jėgą inkorporuotos į pokarinę (t.y. Po I-mo pasaulinio karo) Jugoslaviją. Kodėl Amerika nori išlaikyti su-vienytą šitą nevykusį bent septynių tautybių jovalą, tikrai Amerika nežino. Kiekvieno atveju, garsioji Balkanų parako statinė dar vis tebegraso sprogti ir tai labai greitai.

Nevyksta Amerikai su-tvarkyti nė Vidurinių Rytų. Izraelis visokiais būdais bando išsisukti, kad nebūtų sušaukta tarptautinė konfe-rencija, o Amerika ir to – liam remtų Izraelį milžiniš- kiam sumom ir ginklų siun- tomis. Atrodo, kol kas toji Amerikos šokdinimo politika „Šamir“ui sekasi. Buvęs generolas Šaron'as nekrepdamas dėmesio į Amerikos išpėjimus, tebe- stato vis naujas gyvenvie- tes palestiniečių žemėse, o Izraelio kariuomenė, net persirengdama arabų mote- rimis, gaudo nepageidauja- mus palestiniečius ir tūks- tančius jų laiko sukišę į kalėjimus. Šiomis dienomis Izraelis paleido kelis šim- tus suimtųjų palestiniečių, bet dauguma jų jau buvo beveik atkalėję savo laiką. Labai aišku, kad šventoje žemėje taikos nėra nė kva- po.

Kaip „kurjoza“ galima paminėti J. Baker'io vizitą Albanijoje. Šioje pačioje vargingiausioje ir labiausiai atsilikusioje (visais atžvil- giais) valstybėlėje visai neseniai buvo nuversta viena pačių brutaliausių ko- munistinių diktatūrų. Šiuo metu komunistai dar turi daugumą laisvai išrinktame parlamente. Betgi Baker'is pažadėjo jiems 6 milijonų dolerių paramą ir Albanija buvo iškilmingai priimta į Europos sąjungą. Kokių būdu Albanija pripažinta, o 2 psl.

Antanina Garmutė

OKUPANTAI NETURI NAMŲ

Iš raudonojo slibino žemės,
Iš pasviečių klaičių, tolimų,
Atsibastę Tėvynėn –
Tarsi žvėrys laukiniai –

Okupantai neturi namų!
Okupantus ne motina gimdė, –
Tiktai stepių bedalis akmuo, –
Jei turėtų jie širdį –

Būtų šauksmą išgirde:
"Okupantai, keliaukit namo!"
Nežudytų, netraiškytų tankais
Jie geriausių vaikų Lietuvos! –

Čia ne jų rūtos žalios,
Ir padangė ne jų – virš galvos!
Oi lapoja vargelis Tėvynėj –
Kas iverks ir prašvis gražumu?

Okupantai neturi,
Okupantai neturi,
Okupantai neturi namų.

1991.03.20. Kaunas

KĄ LIUDIJA KAREIVĖLIAI

Per penkis šių metų mėnesius sovietų karinius dalinius paliko 66 Lietuvos vaikinai. Padaugėjo kitataučių – pabėgo 8 rusai, 6 lenkai. Jie kreipėsi pagalbos į Respublikos jaunuolių karinės tarnybos reikalų komisiją. Tikisi visuo- menės pagalbos, kad galėtų ramiai, saugiai dirbti Lietu- vos labui.

Gražvydas Česna: Buvau pašauktas 1989 m. spalio mėn. 22 d. ir pasiūstas į SSSR VRM vidaus kariuomenės specia- lios paskirties diviziją Šiaurės Kaukaze. Iš pradžių 3 pa- ras paeiliui budėjau kuopoje. Kai man sužalojo nosį eili- nis Golovinas, kreipiausi į kapitoną Gusevą. Jis norėjo iškelti baudžiamąją bylą. Tačiau "seniai" man pagrasino, kad nebus man gyvenimo. Nuolat ieškojo priekabių. Kartą mano budėjimo metu neva dingo seržanto striukė. Parei- kalavo už ją 70 rb., vertė parašyti mamai, kurios mėne- sinis atlyginimas 90 rb. 1990 m. sausio mėn. patekau į ligoninę dėl igimtos ligos – krūtinės ląstos deformacijos ir širdies nepakankamumo. Grįžusi apniko "seniai", ypač viršila Polenovas, kuris mušė, liepė už jį dirbti, naktimis remontuoti kareivines ar per 3 minutes surasti cigarečių. Atimdavo patalynę, čiulžini. Trūko geriamo vandens; trims kareiviams turėdavo užtekti vieno šaukšto (!!) ir vieno katiliuko. Prasidėjo dizenterija. Atsidūriau karo ligoninėje Novočerkase. Netekau 20 kg. svorio, vaiksčioti galėjau tik su ramentais. Po ligoninės gavau 30 parų atostogų. Namie gydžiausi Santariškėse ir Kauno kliniko-

šandien, kai minima neva- tai kitų tautybių kvebekie- čių įsijungimas į šių metų Fête Nationale. O tiesa tokia, kad tame planuoja- majame nepriklausomame Quebec'e, anot šv. Jono Krikštytojo draugijos, bus grynietji kvebekiečiai ir visi kiti, t.y. taip vadina- mieji alofonai, kurie jau dabar verčiami siusti vai- kus į prancūziškas mokyk- las, kurių angliškieji ir kitakalbiai užrašai drau- džiami ir užpeckiojami vaikėžų. O būna atsitikimų, kad daužomi langai ir rė- kiama, mojuojant balta- kryžėmis vėliavomis, "Mau- dits Anglais" (prakeiktieji anglai)!

Tokia yra realybė. Ko- dėl tyli Quebec'o provin- cijos katalikų bažnyčios dignitoriai? Tyli metų me- tus... Negi jie pritaria ponui Dorion ir ponui Pa- rizeau?

O šv. Jonas Krikštytojas jeigu žinotų, kaip jo var- das piktnauduojamas, vargu ar pasirinktų pats būti šios provincijos globėju.

KREMLIAUS SAUGUMAS VIS DAR PERSEKIOJA LIETUVĄ

Nors oficialiai pasauliui Gorbachiov'as (per nesusi- pratimą apdovanotas Nobe- lio taikos (!) premija) tvirtina nieko nežinąs ir nieko blogo nedarąs. Pabaltijo valstybėse, jo žodžiai, kaip paprastai, yra grynas melas. Tebeužpuldinėjamos muitinės Lietuvoje, Latvi- joje ir Estijoje, tebeužgau- liojami nepriklausomų įstai- gų valdininkai, tebegujami kolchozų ir savarankiskieji žemdirbiai. Visa tai vykdo Sovietų Sąjungos Vidaus reikalų ministerijos (taigi saugumo) specialūs agentai, dažniausiai persirengę ci- viliniais rūbais. Pasaulio spauda tai pastebėjo. Štai LOS ANGELES TIMES reporterė Elizabeth Shog- ren reportažas iš Maskvos, atspausdintas Montrealeo dienaščio THE GAZETTE š.m. birželio 23 dienos nu- meryje: TROOPS STORM CUSTOMS POST IN LITHU- ANIAN CAPITAL (Kari- niai daliniai užpuola mui-

tinės postą Lietuvos sosti- nėje) – toks pavadinimas. Seka tekstas: "Sovietų Vi- daus reikalų ministerijos daliniai užpuolė muitinę Lietuvos sostinės Vilniaus aerodrome. Sovietų dali- niai ir Kpemių palaikantys civiliai išdraskė ir sudegi- no per pastaruosius kelis mėnesius apie tuziną mui- tinės tikrinimo postų Lat- vijoje, Estijoje ir taip pat Lietuvoje. Muitinės punk- tai, kuriuos Kremlius pava- dino nelegaliais, yra sim- boliai Baltijos respublikų kovos už savo kraštų ne- priklausomybę ir atsikra- tymą nuo Maskvos. Lietu- va pradėjo statyti savo pa- sienio muitinių postus pra- eitais metais, paskelbusi nepriklausomybę. Kitos dvi respublikos juos pastatė šiais metais. Vakar dienos (t.y. birželio 17, h.n.) už- puolime "juodieji beretini- kai" jėga išstūmė Lietuvos muitinės valdininkus iš jų patalpų ir dar prigrasino niekadus nebegrižti darban. "Tai buvo tiesioginis grasi- nimas" – patvirtino Lietu- vos Vidaus reikalų minis- terijos atstovas Vytautas Vatonis (atspausdinta: Vaitauts Vatonis: gal Vy- tautas Vaitonis? h.n.).

Anot jo, "tie juodieji beretininkai, sakosi vykdą Gorbachiov'o įsakymą, visus tokius muitinės postus lik- viduoti". Vykdam šį perse- kiojimą, per vieną naktį buvo iš karto beretininkų sunaikinti 8 tokie muitinės postai. Vaitonis tvirtina, kad "tai sąmoninga Krem- liaus pastanga sukurti įtem- pimą krašte. Mes patys negalime jų sutramdyti, nors apie beretininkų išsi- sokimus ir terorą tuoj pat pranešame Maskvai, Maskva nieko nedaro". Du muitinės postai Lietuvos- Latvijos pasienyje buvo užpulti ir sudeginti birže- lio 16-tosios naktį. Tai atliko keturi ginkluoti vy- rai, trys iš jų dėvi karines uniformas, tvirtino Vaito- nis. Latvijos punktas buvo išsprogdintas rankinėmis granatomis. Iki šiol pasie- nio valdininkai buvo apšau- dyti sužeisti ir apdaužyti, o vienas Lietuvos muitinės

se. Per metus sovietų kariuomenėje nieko neišmokau – tik netekau sveikatos, nors iki tol ir sportavau, ir grūdi- nausi.

Česlavas Jakovičius: 1990 m. spalį pradėjau tarnybą Rygoje. Kuopoje jau pirmą rytą pasigedau pinigų, užrašų knygutės, tušinuko. Spintelė vėlgi buvo ištustinta. Nespė- jus atsikvošėti, prišoko "senis" Muninovas ir mušdamas , žvengdamas reikalavo pakloti jo lovą. Visą savaitę vaikė- čiojau pamušta akimi, skaudėjo krūtinė, inkstai. Ujo ma- ne ne jis vienas. Ir pavalgyti neleisdavo, dar neprisėdus prie stalo imdavo varinėti. Gamykloje, kur dirbome, irgi neturėjau ramybės. Vykdydavau "senių" paliepimus, nes bijojau, kad jie nesusidorotų su manim taip, kai su ne- klusniu Sedenkinu, ištarnavusiu vos 5 dienas, – pasiuntė jį išvalyti betono maišyklę ir nuspaudė mygtuką...

Prieš Naujuosius metus mane aplankė tėvai. Jiems iš- vykus, pietiečiai kasdien reikalavo pinigų. Nebepakelda- mas tokio teroro, palikau dalinį.

Linus Antanavičius: Tarnauti 1989 m. gruodžio mėn. pakliuvau į mokomąją dalį Baltarusijoje. Viskuo buvau pa- tenkintas. Tačiau pasiūstas į Marjina Gorokoje dalinį, iš- tvėriau vos 4 paras. Visą laiką "seniai" neleido nė prigul- ti: buvau mušamas, žeminamas. Vadaai net nesureagavo į mano nusiskundimus. Tokioje armijoje, kur žmogus betei- sis, netarnaui. Atsisakau ir SSSR pilietybės.

Gintaras Baliukonis: Pradėjau tarnauti 1989 m. gruo- džio mėn. Rygoje, o nuo 1990 m. rugsėjo dėl šeimininių aplinkybių buvau perkeltas į Vilnių. Dirbau elektromechaniku dyzelininku. Dvi savaitės praėjo gerai. Išleido namo su sąlyga, kad atvežčiau butelį. Kai neatvežiau, eilinis Vochobovas ėmė mušti per veidą. Visą papasako- jau majorui Losevui. Pasitaręs su kitu karininku jis tą Vochobovą perkėlė į gretimą kuopą. Tačiau patyčios nesi- liovė. Gruodžio 4 d. Vochobovas, žinodamas, kad naktį budžių dyzelinėje, atėjo su ginklu, o po trijų dienų val- gyklos kieme visų akivaizdoje sumušė iki sąmonės nete- kimo. Jam padėjo eilinis Abdijevas. Supratęs, kad vado- vybei drausmė nerūpi, o aš galiu padėti galvą, pasiryžau bėgti.

Gintaras Nabagas: Buvau pašauktas 1990 m. gegužę. Nelaimės prasidėjo, kai iš Kaliningrado išvežė kasti bul- vių. Dienomis dirbdavome, o naktinis "seniai", man surišę kojas, degtukais sivilindavo kojų pirštus, vertė kurenti pala- pinės krosnelę. Stumdavo mane į rato vidurį ir spardyda- mi pamokslaudavo: "Taip išauklėsime tave, kad pamirši savo balsą, nepriklausomybę ir darysi viską, ką lieps tau, vergui, rusai". Kentėjau, kol vieno iš savo kankintojų vos nepapjoviau. Išvežė mane į karo ligoninės psichiatrijos skyrių ir nustatė diagnozę: "skrandžio uždegimas". Pala- toje aplankė karininkai gąsdino, jei kam prasitarau kas įvyko, įgrūs į kalėjimą. Po mėnesio grįžęs kuopon buvau jau piktesnis, bet vienas nepajėgiau apsiginti. Niekada nebegrišiu į tą beprotybę. Gyvo ten manęs jau niekas nematys.

Iš: LIETUVOS AIDAS, nr. 112 (5812)

valdininkas nušautas" – pasiuntinybės pastatą Pa- raziuje.

Tokia yra tiesa! O Mask- va meluoja kaip melavusi. Bet, anot mūsų patarlės: melo trumpos kojos – jo – vis toli nenueisi.

● Mongolija panaikino mokyklose pamokas apie Markšą ir Lenina, kaip gyvenime nebeegzistuojan- čią senieną, – pasakė Ko- munistų naujosios partijos sekretorius G. Ochirbat.

● Prahoje, Čekoslovakijos sostinėje viena gatvė pa- vadinta Lietuvos gatve.

● Prancūzijos vyriausybė uždraudė Sovietų Sąjungai parduoti užgrobtą Lietuvos

● Bulgarijos sostinėje So- fijoje, keli šimtai bulgarų, atėję prie sovietų ambasa- dos, protestavo prieš smur- tą Vilniuje, skanduodami "žudikai, žudikai" ir neš- dami plakatus su įrašais: "Pasitraukite iš Lietuvos", – praneša UPI žinių agen- tūra.

● AMERIKOS DARBO PAR- TIJA paskyrė 5,000 dol. premiją LIETUVOS Respub- likos kontrolieriui Kazimle- rui Uokai už laisvųjų pro- fesinių sąjungų steigimą. Tokias premijas yra gavę A. Sacharov'as ir L.Walesa.

PROFESORIAUS PATARIMAI STALINUI

Stalinus buvo susitikęs su gamtininku filosofu prof. Lysenko apie 1930-35 m. Pradėjęs nebeprisitikėti savo valdymu, norėjo su juo pasikalbėti, kaip lengviau suvaldy- ti Rusijos kraštą. Prof. Lysenko atvyko, atsivesdamas su savim išdresiruotą šunelį.

- Kas daryti – žmonės prieš mane nusistato, ypač generolai?

Profesorius sėdėjo priešais Staliną, šunelis šalia jo, priištąs už virvutės. Jis išsiėmė iš kišenės gabaliuką mėsos, irgi priištą ant virvutės ir siūlė šuniukui, vis keldamas aukstyn. Šunelis vis pašokdvo, siekdamas mėsos, bet prof. Lysenko vis pakeldavo aukščiau. Šuniukas šoko ir šoko. Ir taip pavargo, kad sukritę profesorius ties kojo- mis dūsausdamas, apriėmęs ir bejėgis.

Tada profesorius atidavė jam mėsą. Šunelis suėdė ir buvo ramus.

- Taip reikia valdyti ir liaudį, kai ji bus alkana, bus ir paklusni – patarė Stalinui profesorius.

Kas žino, gal ir M. Gorbachiov'as, gąsdindamas savo gy- ventojus badu, dar bandys išgelbėti ir Kremliaus komu- nizmą?.. (O jei Vakarai per daug maisto pasiūs, tai tauta liks nepaklusni?). Ona Akytė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapi- talas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išvivijoje!"

Iki gruodžio mėn. 20 d.

- Įsteigtas Privatizacijos Departamentas prie Lietuvos Respublikos vyriausybės. Jis metodiskai vadovaus privatizacijos procesui Respublikos ir savivaldybių lygiu, rengs atitinkamų dokumentų projektus, organizuos ir koordinuos valstybinio turto privatizacijos procesą, inventorizuos ir įkainos privatizuotiną valstybinį turtą, koordinuos užsienio kapitalo dalyvavimą privatizacijos procese.

- LIETUVOS Respublikos vyriausybė nusprendė pritariti tarptautinio mokslinės kultūros centro - Pasaulinės Laboratorijos - prezidento pasiūlymui įsteigti šios tarptautinės nevyriausybines organizacijos Lietuvos skyrių. Įregistruoti šio skyriaus įstatai.

- LIETUVOS Respublikos Krašto Apsaugos vadovas Audrius Butkevičius lankėsi ŠVEDIJOJE, kur susitiko su gynybos specialistais ir Švedijos karinių jėgų vadovaujančiais asmenimis.

- LIETUVOS Respublikos AT deputatas A.Čekuolis JAPONIJOJE, Tokyo Vesedos Universiteto dėstytojų ir aspirantų seminare padarė pranešimą apie padėtį Lietuvoje ir derybų su SSSR eigą.

- LIETUVOJE Vidaus Reikalų Ministerija ruošiasi iš SSSR VRM perimti kalėjimų apsaugą Lietuvoje nuo 1991 m. pradžios.

- LIETUVOS Respublikos Socialinės Apsaugos Ministerijos Migracijos Skyriaus duomenimis, išvykti į SSSR nori 2356 šeimos (iš Vilniaus - 1239). Didesnioji jų dalis yra pensininkai. Atvykti iš SSSR nori 1258 šeimos. Iš šio skaičiaus daugiau nei pusė yra galimi Lietuvos piliečiai. Per pastaruosius 9 mėnesius iš Vilniaus išvyko 11.673, o atvyko 10.249 žmonės.

- JAV žvalgybos duomenimis, didelis Sovietų kariuomenės aktyvumas LATVIJOS ir LIETUVOS respublikose, kur, kaip mano oficialūs Amerikos pareigūnai, gali prasidėti karinio pobūdžio veiksmai.

- Tarptautinės Šachmatų Federacijos (FIDE) pirm. F.Kompomanes'as nedavė leidimo LIETUVOS, LATVIJOS ir ESTIJOS rinktinėms dalyvauti Jugoslavijoje, Novi Sad Pasaulinėje Šachmatų Olimpiadoje, nors beveik visos komandos pritarė BALTIJOS šalių šachmatininkų dalyvavimui. Pareiškimą su prašymu joms leisti dalyvauti olimpiadoje pasirašė ir abi SSSR rinktinės.

Gruodžio mėn. 20 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pirm. V.Landsbergis paskelbė pareiškimą ryšium su SSSR Užsienio Reikalų min. E.Ševardnadzės pasitraukimu iš pareigų. Pareiškime sakoma, jog tai labai rimtas signalas visiems taikos ir demokratijos trokštantiesiems žmonėms Sovietų Sąjungoje ir užsienyje.

- LIETUVOS Respublikos vyriausybės nutarimu "Dėl krašto apsaugos departamento karinių kursų organizacinių klausimų" įteisino KAUNO mieste valstybės išlaikomų karininkų kursų suorganizavimą. Tie kursai rengs karininkus Krašto Apsaugos sistemai.

- KLAIPĖDOS miesto savivaldybė, prokuratūra ir Vidaus Reikalų valdyba gavo vietinės karinės įgulos vado pulininko L.Černycho raštą, kuriuo pranešama, kad nuo š.m. gruodžio mėn. 19 d. miesto gatvėse sustiprinamas patruliavimas.

- LIETUVOS Respublikos AT Prezidiumas kreipėsi į SSSR Prez. M.Gorbačiova prašydamas atšaukti patruliavimą KLAIPĖDOJE kaip šurkštų Lietuvos Respublikos įstatymų ir piliečių teisių pažeidimą ir kaip politinę provokaciją, kuri didina įtampą ir kuria konfliktais pavojingas situacijas. Tuo pačiu reikalu Lietuvos Respublikos Vyriausybė pasiuntė SSSR vyriausybei notą, kurioje reikalaujama atšaukti Sovietų kariuomenės savavaliavimą Lietuvos Respublikoje.

- LIETUVOS Respublikos AT Prezidiumas paskelbė, kad SSSR kariniai vadovai, kurių nurodymais Lietuvos Respublikoje negalioja, sąmoningai didina įtampą. Karinėje spaudoje ir "TASS" kanalais platina melagingą informaciją apie incidentus Vilniuje ir Šalčininkuose, eilinius karius bei kariškių šeimas baugina ir kursto prieš Lietuvos Respublikos valdžią. Iš savivaldybių reikalauja pasirašyti paklusnumą SSSR prezidento ir ministrų įsakymams. SSSR KGB įstaiga, neteisėtai veikianti Lietuvoje, pareiškė, jog imsis prievartos veiksmų prieš Kelių Statybų Departamentą. Klaipėdoje įvestas ginkluotų kariškių patruliavimas, su teise suimti civilius praeivius, gali būti vertinamas kaip atviro okupacinio valdymo pradžia ir naujas tarptautinis nusikaltimas. Prezidiumas įspėja žmones saugotis bet kurių SSSR karinių patrulių, kiekvieną jų savivalės faktą registruoti.

- Į JAPONIJĄ, o iš ten į AUSTRALIJĄ išvyko LIETUVOS Respublikos premjerė K. Prunskienė.

- LIETUVOS spaudoje paskelbtas Lietuvos Respublikos policijos įstatymas. Lietuvos milicija ir savivaldybių suorganizuota policija, dabar bus vadinama policija. Jos atlyginimai nuo 1991 m. pradžios bus mokami iš LIETUVOS biudžeto.

- LIETUVOS Mokslų Akademijos filosofijos, sociologijos ir teisės instituto Viešosios Nuomonės Tyrimų Centras gruodžio mėn.14-20 d.d. apklausė 1336 gyventojus didžiuosiuose Lietuvos miestuose: "Kokie žmonės šiuo metu geriausiai atstovauja Lietuvos interesams?" K.Prunskienė - 49%, A.Brazauskas - 35%, V.Landsbergis - 34%, K.Antanavičius - 10%, R.Ozolas - 9%, K.Motieka - 9%, E.Vilkas - 8%, E.Bičkauskas - 7%, Z.Vaišvila - 5%, V.Švedas - 4%. Anksčiau dešimtoji vieta priklausė B.Kuzmickui. M.Burokevičius iš vienuoliktos vietos ištūmė A.Terlecką.

- Pradėjo veikti ekonominė ESTIJOS Respublikos siena geležinkelio. Tikrinamos išvežamųjų prekių licenzijos, pačios prekės. Estijos geležinkelio veikia 68 kontrolės punktai. 20 iš jų - jau šiais metais.

- KOPENHAGOJE atidarytas PABALTIJOS INFORMACIJOS BIURAS. Atidaryme dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos bei Šiaurės Tarybos - DANIJOS, ISLANDIJOS, NORVEGIJOS, SUOMIJOS ir ŠVEDIJOS - Užsienio Reikalų ministrai.

- JAV senatorius Donald W.Riegle Sovietų ambasada Washington'e įteikė savo laišką, adresuotą SSSR prez. M.Gorbačioviui. Pastarasis įspėjamas susilaikyti nuo diktatūros ir prezidentinio valdymo įvedimo PABALTIJOS VALSTYBĖSE ir kitose respublikose, nes tai pablogintų gerus santykius su Amerika. Patariamai išvengti smurto ir visais galimais būdais atnaujinti pasitarimus

su PABALTIJOS respublikomis.

Iki gruodžio mėn.21 d.

- LIETUVOS Respublikos Aukščiausioje Taryboje deputatai, atstovaujantys Demokratų, Krikščionių Demokratų, Nepriklausomybės ir Žaliajai Partijai, taip pat Darbininkų, Politinių Kalinių ir Tremtinių sąjungoms bei nepartiniai deputatai sudarė Jungtinę Sąjūdžio Frakciją, kurios tikslas - nuoseklus Lietuvos Respublikos nepriklausomybės įgyvendinimas.

- Akinė bendrovė WELDA, JAV-SSSR bendra įmonė SAAEK bei VILNIAUS LEDO RUMAI per Lietuvos Vaikų Fondą dovanoja vaikams 10 kalėdinių spektaklių.

- JAV kongresmanas RE.Durbin'as parašė laišką "Chicago Tribune" laikraščiui, kuriame sako, jog Amerika, duodama 1 bilijono dolerių paramą Sovietų Sąjungai, turi spausti Sovietų vyriausybę suteikti PABALTIJUI NEPRIKLAUSOMYBĘ.

- AMERIKOS lenkų organizacijos paskelbė, jog šią LIETUVAI sunkią valandą lenkai sveikina su Kalėdų šventėmis ir Naujaisiais Metais Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių ir brolius bei seseris lietuvius Lietuvoje ir Išeivijoje. Pasveikinimą pasirašė Filadelfijos kardinolas John Krolis, Amerikos Lenkų Bendruomenė, Amerikos Lenkų Kongreso, Lenkų NEW YORK'O ir NEW JERSEY Kongreso, Pilsudskio Instituto, "Kurie Polish Weekly" savaitraščio, Lenkų Chopin'o Sąjungos, Lenkų Honolulu D-jos, Washington'o Lenkų D-jos ir Lenkų-Lietuvių Kultūros Centro atstovai.

- TOKYO mieste, JAPONIJOS nacionaliniame press-klube LIETUVOS Respublikos premjerė K.Prunskienė susitiko su 90 Japonijos spaudos ir TV žurnalistų. Ji kalbėjo apie padėtį Lietuvoje, SSSR kariuomenės galimą savavaliavimą Klaipėdoje, numatomas E.Ševardnadzės atsisakymo pasekmes. Jos žodžiais, pasitraukus E.Ševardnadzei, BALTIJOS valstybės prarado draugą. Jo atsisakymas - dramatiškas perspėjimas pasauliui, jog reacionieriai seno tipo komunistų partijos nomenklatūroje bei karinėje vadovybėje vėl užima vadovaujamuosius postus.

- Į MASKVĄ išvyko LIETUVOS Respublikos vicepremj. A.Brazauskas, ekonomikos ministeris V.Navickas, materialinių išteklių min.A.Sinevičius. Jie, kartu su ten esančiu Žemės ūkio ministerio pirmuoju pavaduotoju A.Šležiūniumi, konkretizuos LIETUVOS IR RUSIJOS Federacijos ekonominio bei prekybinio bendradarbiavimo sutartį, taip pat susitarimus dėl tokio bendradarbiavimo su Maskvos miesto taryba.

- VILNIUJE prasidėjo Lietuvos Žurnalistų Sąjungos suvažiavimas. Į jį atvyko 257 išrinkti delegatai. Suvažiavimas pasisako už Lietuvos Žurnalistų Sąjungos stojimą į Tarptautinę Žurnalistų Federaciją, už BALTIJOS Spaudos Santarvės atnaujinimą.

- RYGOJE įvyko PABALTIJOS karinės apygardos Sovietų karininkų atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 452 delegatai iš dalinių, dislokuotų PABALTIJOS respublikose ir KALININGRADO srityje. Rezoliucijoje delegatai labai griežtai reikalavo, kad LIETUVOS, LATVIJOS ir ESTIJOS AT sustabdytų "armijai priešiškus" įstatymų aktų galiojimą, tučtuojau nutrauktų masinės informacijos priemonių varomą armijos ir laivyno šantažavimo ir šmeižto kampaniją, protestuojama prieš kariuomenėje tarnaujančių jaunuolių šeimų elgesį Pabaltijo regione, jie įspėjo, kad bet koks bandymas daryti įtaką tiems jaunuoliams turi būti tuojau pat sustabdytas. Jie paskelbė pareiškimą: "Jei SSSR AT laudies deputatų suvažiavimas, kuris dabar posėdžiauja Kremliuje, nesiims konkrečių priemonių išlaikyti tvarkai krašte ir politiniam pastovumui, tai jį e PABALTIJOS respublikose imsis visų galimų priemonių, įskaitant ir karo stovio paskelbimą, kad apsaugotų savo teises ir garbę". Pabaltijo karinės apygardos viršininkas pareiškė, jog "kariuomenė yra vienintelė jėga, kuri išsaugos Sovietų Sąjungą". Suvažiavimas išrinko koordinacinį centrą.

- NATO valstybės ragina MASKVĄ atsiskiriančių PABALTIJOS respublikų problemas išspręsti pasitarimų keliu ir pakartotojo savo įspėjimą, kad Vakarų kraštų pagalba priklausys nuo ekonominio ir demokratinių reformų pažangos tęstimo. NATO valstybės remia PABALTIJOS žmonių viltis ir teisingas aspiracijas", - rašo 16-kos NATO valstybių Užsienio Reikalų ministrai pareiškime.

Iki gruodžio mėn.22 d.

- LIETUVOS Respublikos min.pirm pavaduotojas R.Ozolas MT posėdyje atkreipė dėmesį į tai, kad padažnėjo gandy apie kainų pakilimus. Jo žodžiais, tai su pastangomis destabilizuoti padėtį susijusi ekonominė dezinformacija. Kainos nekeliamos. Apie sprendimą pradėti kainų reformą bus oficialiai pranešta iš anksto, prieš tai galutinai parengus žmonių pajamų kompensavimo mechanizmą.

- JAPONIJOJE su neoficialiu vizitu esanti LIETUVOS Respublikos pirmjė K.Prunskienė susitiko su PRANCŪZIJOS ambasadoriumi Derañnu.

- Blaivybės Sąjūdžio Taryba pakvietė LIETUVOS žmones Kūčių vakarą 18 val., skambant visų Lietuvos bažnyčių varpams, languose uždegti žvakutes.

- LIETUVOS Atsargos Karininkų Sąjungos Centro Valdyba paskelbė Kreipimąsi į lietuvius ir tautines bendrijas, kviesdama nepaklusti klasingiems vadinamųjų "lietuvių karininkų" raginimams ir kurstymui prieš Lietuvos Parlamentą ir Vyriausybę, skatinimui paklusti Sovietų užmačioms, būti santūriems, neduoti preteksto Lietuvos gyventojų kraujo praliejimui.

- KLAIPĖDOS uostą pasiekė vokiečių kalėdines dovanos, skirtos PLUNGĖS Vaikų Namams, Dabikinės Pagalbinei Internatinei Mokyklai, Akmenės Psichoneurologinio Internato vaikams ir Padvarės Senelių Internato gyventojams.

- Sovietų paštas sustabdė LIETUVOJE išleidžiamų laikraščių siuntimą užsienyje gyvenantiems prenumeratoriams.

Gruodžio mėn. 22 d.

- VILNIUJE įvykusioje Lietuvos Sąjūdžio konferencijoje kalbėjo Lietuvos Respublikos AT pirm. V.Landsbergis. Jis pasakė, jog telkiamos jėgos prieš Lietuvą, tačiau jis įsitikinęs, kad Lietuvos žmonės pavojaus akivaizdoje susitelks ir suvienys savo jėgas, bus budrūs ir nepasiduos jokioms provokacijoms.

- LIETUVOS spaudoje paskelbta Lietuvos Ateities Forumo ir Kultūros Kongreso Klubo bendrojo susirinkimo rezoliucija. Joje išreikštas susirūpinimas dabartine Lietuvos būsle ir jos ateitimi, siūloma inteligentijai ir AT bei Vyriausybei pradėti tiesioginį dialogą dėl Lietuvos ekonomikos ir politikos strategijos, nepriklausomybės įgyvendinimo metodų bei kultūros politikos principų.

- 26 LIETUVOS ekonomistai paskelbė "Kreipimąsi i Respublikos Aukščiausiąją Tarybą ir Vyriausybę". Jame siūloma "Kuo greičiau ir griežčiau atriboti Respublikos AT ir Vyriausybės funkcijas(...)" Taryboje svarstyti ir priimti Vyriausybės veiklos programą, o ekonomikos reformos programos rengimą ir priėmimą(...) palikti Vyriausybės bei jos valdymo organų nuožiūrai. Prie AT ir Vyriausybės suformuoti konsultantų - ekspertų grupes (...). Atlikti jau priimtų įstatymų bei nutarimų ekspertizę ir įvertinti, kiek jie atitinka numatomam sukurti Respublikos ūkio modeliui".

Gruodžio mėn. 23 d.

- Gruodžio 17-23 d.d. LIETUVOJE viešėjo JAV Prof-sąjungų Susivienijimo APL-CIO (14 milijonų narių) pasiuntiniai Elaine Bernard iš Harvard'o Universiteto) bei Ed Cohen-Rosenthal (iš Mūrininkų profsąjungos). Jie lankėsi VILNIAUS,KAUNO, ŠIAULIŲ, ELEKTRŲNŲ bei SNEČKAUS įmonėse ir darbininkų grupėse, dalyvavo Lietuvos Profesinių Sąjungų Bendrijos steigiamojame konferencijoje susitiko su AT pirm. V. Landsbergiu. Svečiai aktyviai dirbo seminare besikuriančių profsąjungų grupių vadovams, kuriame dalyvavo ir svečiai iš Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Ukrainos ir Rusijos. Susitikimuose su Lietuvos Darbininkų Sąjungos sekretoriatu pasiekta daug konkrečių susitarimų.

- LIETUVOS spaudoje paskelbti Lietuvos Ateities Forumo iniciatyvinės grupės narių "Pasiūlymai Parlamentui ir Vyriausybei teisinėje valstybingumo įtvirtinimo srityje". Siūloma nedelsiant rengti Lietuvos Respublikos Konstituciją, kurioje būtų numatyta Parlamento, Vyriausybės ir Teismo funkcijų atribojimas ir Parlamento paleidimo mechanizmas, kurti konstitucinį teismą, kurti nedidelę, mobilią (kilnojama), kompaktišką krašto apsaugos sistemą iš apmokamų savanorių, ir kt.

- LATVIJOS Respublikos Diplomatinė Misija Lietuvoje Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos tautos vardu pasveikino Lietuvos Respublikos AT, Vyriausybę ir visą lietuvių tautą su Šventom Kalėdom.

Iki gruodžio mėn.24 d.

- ISLANDIJOS Parlamentas - Altingas - priėmė rezoliuciją, kuria dar kartą pareiškė paramą LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBEI. Joje teigiama, kol Baltijos šalys nepasiekė nepriklausomybės, negalima manyti, jog konfliktai Europoje yra užsibaigę. Altingas parėmė ankstesnį savo Vyriausybės pasiūlymą panaudoti REIKJAVIK'Ą kaip dvišalių diskusijų tarp BALTIJOS šalių ir SSSR vietą.

Gruodžio mėn. 24 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pirm. K. Prunskienė MELBOURN'E susitiko su Australijos vilnos korporacijos atstovais ir tarėsi dėl tiesioginių ryšių užmezgimo ir dėl galimybių tiekti vilną Lietuvai.

- APL-CIO prez. Lane Kirkland pasiuntė JAV prezidentui G.Bush'ui telegramą, jog AFL-CIO buvo LIETUVOS profsąjungų įspėta, kad nepriklausoma Lietuvos Respublika bet kuriuo metu gali būti Sovietų sugniuždyta. "Aš skatinu Jus, kad aiškiai pareikštumėte Sovietų valdžiai, jog bet kurie veiksmai prieš demokratiškai išrinktą Lietuvos valdžią turėtų politinių ir ekonominių pasekmių Sovietų Sąjungai", - rašė Lane Kirkland.

Iki gruodžio mėn. 26 d.

- LIETUVOS nacionalinių ir socialinių - ekonominių tyrimų centras VILNIUJE apklausė apie 600 žmonių: 51% lietuvių, 18% lenkų, 21% rusų, 10% kitų tautybių į anketos klausimą "Kokių veiksmų tikėtis iš SSSR, jeigu Lietuva nepasirašys sąjunginės sutarties?" - atsakė: prezidentinio valdymo įvedimo - 17%, kariškių viešpatavimo - 14%, naujos ekonominės blokados - 29%, SSSR nesiims Lietuvai priešiškus veiksmų - 28%, negaliu pasakyti - 16%. Į klausimą "Ar jūs norėtumėte, kad Lietuva pasirašytų sąjunginę sutartį?" atsakė: taip - 23%, negaliu pasakyti - 11%, ne - 66%. Pagal tautybes į šį klausimą atsakė lietuviai, atitinkamai 8-4-88%, lenkai-32-23-45%, rusai -43-14-43%, baltarusiai - 48-22-30%, kiti - 38-15-48%. Į klausimą "Jeigu SSSR paskelbtų naują ekonominę blokadą Lietuvai, tai ar esate pasiryžę ją iškęsti dar kartą?", gauti tokie atsakymai: taip -78%, negaliu pasakyti - 8%, ne- 14%. 33% apklaustųjų mano, kad 1990 m. tarpnacionaliniai santykiai Lietuvoje paaštrėjo, 49% - nepaaštrėjo. Pagal tautybes: 43% lietuvių, 45% lenkų, 47% rusų, 48% baltarusių mano, kad santykiai paaštrėjo. Į klausimą "kokias politines jėgas jūs palaikote?" atsakyta taip: jokių - 51%, Sąjūdį - 16%, Socialdemokratų partiją-7%, Demokratinę Darbo partiją - 6%, Nepriklausomybės partiją - 4%, LKP KPSS - 2%, "Jedinstvo" - 2%.

- LIETUVOJE atgalvinta LIETUVOS-DIDŽIOSIOS BRITANIJOS Draugija. Jos pirmininkas - Jonas Geniušas - KAUNE Lietuvos Šaulių Sąjunga atgavo namus. - GRUZIJA atsiuntė LIETUVAI antiblokadinę dovaną - sunkvežimį su 11,5 t.miltų ir 4,5 t.cukraus. Produktai nupirkti už Gruzijos medikų surinktus pinigus ir skirti Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Siuntą atlydėjo Gruzijos AT deputatas Šalva Ciklasuri.

- LENINGRADO Invalidų Sąjunga kreipėsi į LIETUVĄ, prašydama padėti maistu ir vaistais invalidams, kurie nepajėgia grumtis su sveikaisiais eilėse. Kreipimėsi rašoma: "Leningradas visiškai priartėjo prie antrosios blokados(...), prie bado slenksčio".

- Tarptautinės teisės žinovai amerikiečiai ragina lietuvius steigti de facto pasiuntinybes, šias funkcijas priskiriant Vakaruose veikiantiems informacijos centrams.

Gruodžio mėn. 27 d.

- LIETUVOS Respublikos AT pirm. V.Landsbergis ISLANDIJOS min.pirm. Steingrimur Hermansson'ui pasiuntė laišką, kuriame rašo: "Mes Lietuvoje labai vertiname Islandijos paramą mūsų siekiui atgauti visišką nepriklausomybę ir sugrįžti,- gal būt, Šiaurės keliais - į Europos valstybių šeimą".

- LIETUVOS Respublikos AT priėmė įstatymą "Dėl administracinių teritorinių vienetų tiesioginio valdymo". Įstatymas aiškina, kokiais atvejais ir kaip gali būti įvestas tiesioginis administracinių teritorijų valdymas.

- VILNIUJE Sovietų kareiviai jėga užgrobė buvusias DOSAAF (Laisvanoriškos draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti) CK patalpas.

/ bus daugiau /

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠŽA-DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI
Dr. Gv. Valančius

Atsiųsta paminėti:

ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. Algirdas Gustaitis. Nutikimai Lietuvoje. VI dalis. Apysaka vaikams. 28 psl. Iliustravo Jutta-Jūra Gustaitienė. Chicago 1991. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba.

Algio ir jo draugo šunelio Taksijuko nuotykių šeštoji dalis skiriama jų kelionėms upėmis ir pavadinta "Plaukia Upėmis". Iš ankstesnių šios serijos vaikams leidinių žinome, kad vaizduotės ir realybės, pasakos ir tikrų žinių įdomus supynimas, intriguojantis vaikus rašymo būdas yra charakteringas Algirdui Gustaičiui. Todėl šios serijos yra labai mėgiamos vaikų, augančių ir šiame kontinente. Jiems vaizdžiu būdu yra priartinama ir Lietuvos gamta, savo lengvu žodynu - lietuvių kalba; įvykių eiga nei per lėta, nei per greita, taip kaip vaikas natūraliai pajėgia apsorbuoti, nėra kvailų - ypač amerikietiško stiliaus knygelėse ar "kartūnuose", smurtingų, greito susidorojimo sprendimų personažų konfliktuose. Ne be pagrindo mūsų Švietimo Taryba pasirinko ir šią knygelę leidimui. Didelis formatas, smagiai ir skoningai iliustruoti puslapiai dar pastiprina šio leidinio patrauklumą. Reikia tikėtis, kad Lietuvos upių geografijos dėstymas mokyklose bus pajvairinamas jauno amžiaus mokiniukams

ir šios knygelės pagalba. Kodėl ja nepasinaudoti ir stovyklavimo dienomis, vasarojant, ar ir paprastai - guldamant poilsui, tradiciniai pasakaitant pasakų, pasakėlių, na, ir apie tai, kaip plaukia upėmis Algis Trakys ir Taksijukas Šleivys?

IŠ: ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS

"... Kiek paplaukus upe mato: ant kranto stovi ežys ir mosuoja traukučio lapu.

Jiedu sustoja ir Algis klausia:

- Kodėl mosuoji, ežy? Ar kas tavo šeimoje serga? Ar spygliai krenta?

- Dėkoju už gražius paklausimus. Mano šeima sveika, man spygliai nekrenta. Tiksliai blogai miegu ir baisūs nakties sapnai kamuoją. Girdėjau, už upės miške auga sveikazolių kaip tik nakties ramybei. Tai kaip čia pasakius... Algis ištisia irklą link ežio. "Ar galėtum atlipti iki mudviejų?

Ežiui ištaisius baidarės gale, Taksijukas, pakėlęs vieną ausį:

- Ežy, eželi, tu atrodei lyg spilkomis dygliuotas.

Ežys atsako:

- Aš nemoku į žemę įsikasti, nei greitai bėgti, nei pikta loti, nei išsišieptis dantis parodyti, nei uodegą pakraipyti. Dygliai apsaugo nuo daugelio priešų.

Visi trys plaukia toliau.

Nagi, nagi - netoliese krūmelio stovi kiškis ir mosuoja dobilų žiedukais.

Sustojus Algis klausia:

- Kodėl mosuoji, kiškeli ilgausėli? Ar tau kas kudlas plėšo, ar medinėiai gainioja?

Kiškis atsako:

- Nei kas mane plėšo, nei kas taikstosi nušauti. Tik tai atsibodo vienos rūšies dobilai. Girdėjau, aname miške už plačiosios upės, auga dobilukai su penkiais lapukais. Jų man reikia akių sustiprinimui ir klausos pagerinimui. Ar galėtumėte pavėžinti?

Leidžia kiškiui iškoti ir atsisėsti greta ežio.

Šleivys dirstelia ir paklausia:

- Kiški, kiškeli, kiškelyti - kas nutiko tavo uodegytei, kodėl ji tokia trumpa?

Kiškis:

- Už ilgos uodegos gali šunes greičiau sugriebti, lapės pamatyti dobilienoje, tvorose istrigčiau ir krūmuose įkliūčiau.

Toliau visi keturi plaukia ir dairosi.

Girdi... kakariekuoja gaidys, tai kakariekuoja! Ir plasnėja abiem sparnais net pasisokinėdamas.

Sustojus gaidys taria:

- Mano seimininkas nusipirko jaunesnį gaidį, tokį gaidžiūkstį, net kuprotą. Girdėjau, rengiasi mane kepti. Kiek žinau, gyvų gaidžių nekepa, taigi tuojau man būtų galas ir keberiokšt! Ar negalėtumėte, kaimynėliai, perkelti į kitą upės kraštą?

Algis sutinka.

Gaidys, kiek pabėgęs, suplasnoja ir bematant atsituopia ant baidarės priekio.

Taksijukas:

- Gaidy, gaideli, pasakyki, pagiedoki kodėl raudona skiauterė ant tavo galvos? - teiraujasi irklautojas.

- Aš, tamstele, esu meniškos prigimtės: geltonu sna-

pu raškau žalumynus, muses nubaidau raudona skiauturė, vištų meilę pelnu stipruolio balsu ir vis tuo pačiu laiku. Dabar tai žinosi, ar ne? Ka-ka-rie-kūū...

Jau penkiese plaukia.

Ant palinkusios eglės šakos tupi voverė ir mosuoja eglės dideliu konkorėžiu, linksi ir linguoja plačia uodega.

Algis klausia:

- Voveraitė ilgauodege, ar kas tavo giminėje serga?

Ji atsako:

- Mano dantys pradeda klībėti, vitaminų trūksta. Žmonės iškirto tankiausias miškus. Nebėra plačiašakių ąžuolų, neliko riešutynų ir net egles praretintos. Girdėjau, aname už upės miške yra gero voverėms maisto. Ar galėtumėte pavėžinti iki tenai? - mosuodama plačia uodega klega voverė.

Algis:

- Lengvutė esi. Šoktelki žemyn, tūpki kur tik nori.

Voveraitė bematant striktelėjo baidarėn ir, ant dviejų kojųčių pasistiebusi greta gaidžio, pradėjo aplinkui dairytis.

- Voverė, voveryte, kas tau papūtė uodegytę? - prakalba Taksijukas.

- Niekas nepapūtė, taip gimiau ir užaugau. Manoji uodega padeda nuo šakos prie šakos šokinėti, medžių kamienais sliuogti, vaikus, žmones ir gyvulėlius linksminti. Na, ir piktuosius apgaudinėti, - priekinėmis kojųtėmis mostelėjusi, išdidokai atsako voveraitė.

Baidarėje ežys, iškišęs mažutį snukutį, uostinėja ir khu-khu-hur šnirpsčia, pamažu apsižvalgydamas.

Kiškis, stiktelėjęs ant baidarės viršaus pačiame gale, taikstosi sugauti šakelių lapus iš praplaukiamų krūmų. Gaidys, ramiai atsitūpęs priekio viršūnėje, taip sukakariauoja, net vandenys banguoja.

Voverė nustriksi nuo gaidžio prie Taksijuko kojų. Vizgina uodegyte.

- Voverė, voveryte, man pėdą kuteni uodegos galu, - judindamas koją taria Šleivys.

- Priprasi, - atsako jinai. - Voveraičių pakutenimai yra malonūs.

- Man tan tai ne. Būki gera, pasuki savo uodegą kur nors kitur, - vėl paprašo Taksijukas.

Irkluoja neskubėdami.

Upės pakraščiuose šokinėja žuvys ir žuvelės. Dvi žalsvos varlės net sukurkia.

Atskrenda pėmpė. Laksto apie baidarę. Giedodama krykštauja:

- Gyy-vv-iii, sveii-kkii gy-y-yvvvv-iii, gyy-vv-ii... i kur jūs plaukiate?

Algis, pamosavęs ranka:

- Keliaujame Lietuvos upėmis net iki Baltijos jūros. Tik mudu su Taksijuku, antai - jis sėdi už manęs. Kiti yra pakeleiviai, juos paleisime prie didžiojo miško kitoje upės pusėje.

- Ar-rr-r žiii-nn-ooo-tt-eee, kaadd prieess mii-ss-kkq yyyrra paa-dda-rrr-yyy-ta uu-žž-tt-van-kk-aaa? Gyy-vv-ii, gyv-ii, - ir pėmpė nuskrido.

- Kokia uztvanka? Kas ir kodėl ją pastatė? - klausia Taksijukas.

- Tuojau pamatysime ir sužinosime, - ramiai atsako Algis.

Upė platėja, vanduo gausėja. Girdėti krintančio vandens ošimas. Staiga prie baidarės iškyla dvi gulbės...

"I once mislaid my government pension cheque and did that ever shake me up."

"Now, with Direct Deposit, my pension goes right into my account every month. Automatically."

Patogu, saugu, patikima.

Visa tai suteikia tiesioginis įnašas į direct deposit sąskaitą pensijų ar Kanados Sveikatos ir Šalpos primokėjimo bei Kanados Veteranų pašalpų čekių.

Tiesioginis įnašas tikrai naudingas.

Jūsų vyriausybės teikiami įmokėjimai yra automatiškai perduodami į

jūsų banko sąskaitą. Taip išvengiama vėlavimų, pametimų ar čekių vagysčių.

Pasirinkimas yra jūsų.

Tiesioginis įnašas priklauso nuo jūsų pasirinkimo. Informacijos ir pareiškimo anketos gaunamos daugumoje finansinių institucijų arba artimiausioje Veteranų Affairs Canada, Health and Welfare ir Canada pensijų

įstaigoje. Pasiteiraukite. Pasirasykite anketas ir pasidžiaukite DIRECT DEPOSIT naudingumu.

direct deposit You benefit directly.

Canada

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS MENO PARODA

Pasaulio Lietuvių Jauni - mo Sąjunga kviečia visus lietuvių kilmės menininkus nuo 16 iki 35 metų amžiaus įteikti savo darbų pavyzdžius PLJS ruošiamai meno parodai. Išrinktieji kūriniai bus eksponuojami Urugvajuje, VII-jo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso kultūros savaitės metu (gruodžio 1991-sausio 1992).

Iš žymių lietuvių menininkų sudaryta tarptautinė komisija. Iš prisiųstų įvairių meno kūrinių: tapinių, nuotraukų, audinių, grafikos, keramikos, skulptūros, drožinių ir kitokių meno kūrinių išrinks eksponatus meno parodai. Bus atspausdintas katalogas.

Norintieji dalyvauti prasių atsiųsti: savo kūrinių nuotrauką arba skaidrę; savo iki 100 žodžių biografią (lietuvių arba anglų kalba) ir savo nuotrauką (gali būti vienaspalvė arba spalvota). Siųskite šiuo adresu: PLJS Meno Paroda Fichte St. 13, 6900 Heidelberg, Germany.

Jokių būdu nesiųskite originalų. PLJS Meno parodai kūriniai bus priimami iki š.m. liepos 1 dienos!

ĮTEIKS TROFĖJUS

IV-se Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse LIETUVOJE, krepšinio varžybų nugalėtojams trofėjus įteiks nusipelnęs lietuviškojo sporto veteranas adv.Konstantinas Savickas. Jis vadinamas Lietuvos krepšinio tėvu, nes 1935 m. padėjo suorganizuoti šią sporto šaką ir treniravo žaidėjus.

Ši sporto šventė prasidės liepos mėn. 26 d. varpų muzikos festivaliu, o kitą rytą KAUNE vyks iškilmingas žaidynių atidarymas.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

/Autorius praleido 15 metų Sibire, tremtyje ir lageriuose. Spausdiname ištrauką iš neseniai Lietuvoje pasirodžiusios jo knygos. Red./

/ tęsinys /

Bet greitai visas paaikėjo. Pasirodo, naktį, eidami į išvietę, kai kurie mano kaimynai nenorėjo kieme purvinti savo apsiavimo ir pasinaudojo mano bateliais, o sugrįžę nepadėjo jų į vietą. Man tai buvo pamoka. Pastebėjau, kad beveik visi savo apsiavimą nakčiai pasidėdavo po galya. Tai ne tik batams daug saugiau, bet ir galvai minkščiau, nes tuo metu lageryje dar toli gražu ne visi zekai turėjo pagalves ir čiužinius, juo labiau antklodes ir paklodes.

Dieną mus, naujai atvarytus, nuvedė į kontorą parodyti lagerio viršininkui. Jau buvau girdėjęs, kad tas viršininkas esąs labai griežtas, mėgsta zekus apibarti, apsaukia juos "obormotais". Ką tas "obormotas" reiškė, taip ir nesužinojau, nes tas lagerio viršininkas - karininkas Ignatovas netrukus buvo iskeltas į Siblago centrą. Tą dieną Ignatovas buvo mandagus. Paklausinėjo, kas kokią mokslą išėjęs, kokią amatą moka, ką norėtų lageryje dirbti. Aš nepareiščiau jokio konkretaus noro, tik pasiskundžiau, kad esu fiziškai nusilpęs. Viršininkas pasakė, kad mane skirsias dirbti buhalterijoje. Tai bent staigmena! Be jokių pastangų ir be jokių protekčių gaunu lengvą "pridurko" darbą! Man tai pasirodė tikra laimė.

Lagerio kontorai vadovavo jau baigias savo terminą vyresnysis buhalteris Bachmutskis. Jis buvo geras specialistas ir mokėjo naudotis "pridurko" galimybėmis. Kai rytojaus dieną prisistačiau tam Bachmutskiui kaip viršininko paskirtas naujas kontoros darbuotojas, sutiko jis mane labai šaltai, net nepaklausinėjo, kas aš ir kokią buhalterio darbą mokas. Mačiau, kad jam toks bendradarbis kaip aš nebuvo nei reikalingas, nei naudingas. Vien iš mano išvaizdos buvo aišku, kad nėra ko tikėtis-nei dovanėlės, nei kyšio. Pasijutau kontoros kolektyvui primestas kaip nereikalingas daiktas. Juo labiau, kad mano distrofija vis progresavo, dėl išsekimo jau buvo sunku ir ant taburetės sėdėti, be to, dėl virškinimo sutrikimų turėjau dažnai bėgioti į išvietę. Kai tokia fizinė būklė, nekaip veikė ir smegenys. Bachmutskis padavė man tvarkyti kažkokią kartoteką, liepė klausti, jei kas nesuprantama pasitaikytų. Tai buvo visai nesudėtingas darbas, bet man ir jis buvo sunkus. Ne darbas man kišosi, o mintys apie galą. Pro kontoros langą žiūrėjau į gražią kalvą už stačių upelio krantų ir galvojau: nejaugi čia barkšos mano kaulai? Jausdamasis esąs ligonis, nutariau eiti į ambulatoriją

pagalbos. Ten jau šeimininkavo tas kartu atvykęs Tolmatskis: matavo ligonių temperatūrą, kai kam duodavo tablečių, karščiuojančius atleidinėjo nuo darbo, kai kuriuos guldė į stacionarą, kurio vyriausias ir vienintelis gydytojas buvo jis pats. Pamatavo Tolmatskis man temperatūrą, deja, termometras rodė tik 35,5° - atseit, net žemiau normos. Tai jo supratimu, reiškė, kad esu sveikas, dėl to "daktaras" mane sugėdino - esą jau pirmomis dienomis bandau simuliuoti - ir liepė eiti dirbti. Nuslinkau į kontorą ir ėmiausi darbo, jau nelabai suprasdamas, ką darau. Netrukus išgirdau, kad tas apsišaukėlis medikas iš ambulatorijos išvarytas už apgavystę ir uždarytas baudžiamajame izoliatoriuje. Lageris vėl liko visai be mediko.

Jau antrą dieną Letežkos lageryje susipažinau su batsiuviu lenku Kazimieru Gustinu. Kilęs iš Ašmenos apylinkėse gyvenusių dvarininkų. Tas Gustinas tarnavo Lenkijos kariuomenėje kadriniu karininku, dalyvavo kautynėse su vokiečiais Gdanskio srityje, paskui kitose vietose. Lenkiją sumušus, deportuotas į Tarybų Sąjungą. Sikorskiui susitarus su Stalinu, visi deportuoti arba lageryuose laikomi lenkai buvo amnestuoti. Lenkų generolas Andersas, paleistas iš Šiaurės lageryje, ėmėsi prie Kuibyševio organizuoti tų, po visą Tarybų Sąjungą išblaškytų, lenkų kariškių armiją. Likę gyvi kariškiai į kvietimą atsiliepė ir telkėsi Anderso nurodytose vietose. Tenai atvyko ir Gustinas. Jis gavo nurodymą dirbti Čimkente ir kitose Vidurinės Azijos vietovėse. Andersas savo kariuomenę išvedė į Persiją, bet Gustinas nespėjo drauge su ja iškelti. Ji suėmė, nuteisė ir uždarė lageryuose.

Paaikėjo, kad turime su Kazimieru bendrą pažįstamą. Tai Vilniaus krašto lietuvis veikėjas, karo metais Vilniaus burinistras Stašys. Stašį Gustinas sutikęs kažkur apie Barnaulą, lankydamas ištremtus lenkus, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo būdu pasiliuosuoti nuo ištremimo. Tačiau Stašys kvietimu pasinaudoti atsisakė, motyvuodamas tuo, kad jis, tiek metų Vilniuje su lenkais vedęs kovą, negalys dabar, savo kailį gelbėdamas, stoti į lenkišką armiją.

Gustinas pasipasakojo, kad jo žmona ir du sūnūs karo pradžioje laimingai pasiekę Londoną. Buvo jis labai mandagus ir gražus kaip Belvederio Apolonas. Mudu susibičiuliavome. Buvo jis bent penkeriais metais už mane jaunesnis, labai apdairus vyras. Kodėl jis ėmėsi batsiuvio amato? Juk tarp Lenkijos bajorų "šiaučius" buvo paniekos žodis. Patekęs į lagerius ir būdamas visai sveikas vyras. I-mos kategorijos darbininkas, jis buvo siunčiamas prie sunkiausių darbų su laužtuvu ir karučiu. Sužinojęs, kad lageryje labai reikalingi batsiuviai, jis nutarė pabandyti išigyti naują specialybę. Pasirodė nepaprastai gabaus būta.

Per mėnesį kitą jis išmoko net ir iš labai menkos medžiagos pasiūti tokius batus, kad nors imk ir statyk juos miesto parduotuvės vitrinose. Tada buvo paskirtas lagerio batsiuvių dirbtuvės vedėju. Dirbtuvėje dirbo trys keturi žmonės. Gustinas buvo gerbiamas ne tik kalinių, bet ir visų laisvai samdomų lagerio tarnautojų. Prie to prisidėjo ir nepaprastas jo mandagumas, greita orientacija.

Su Kazimieru daug kalbėdavomės apie praeitį, apie Vilnių, Varšuvą, Krokuvą... Kalbėdavomės tik lenkiškai: aš ir lageryje nenorėjau užmiršti svetimų kalbų, sutikęs jas mokanti, naudodavauisi proga. Beje, lageryuose niekad ir niekam neįaučiau jokio tautinio antagonizmo, žmonės vertindavau ne pagal tautybės požymius, o pagal jų asmenines savybes. Toks buvo ir Gustinas. Be savo batsiuvystės, Gustinas dar ėjo ir zekų gaunamų siuntinių globotojo pareigas. Jis valdė užrakinamą siuntinių kambarėlį. Siuntinių gaudavo ir jis pats - nuo pussesiurių iš Ašmenos rajono. Bet lageryuose įprasta, kad laimingi siuntinių gavėjai šiuo tuo pavaišina kamaros raktininką. Taigi, Gustinas dažnai gaudavo skanių kąsnelių. Iš pirmos dienos jis pradėjo mane šelpti maistu. Deja, man tada ir gardus valgis jau nelabai noriai į burną lisdavo.

Matydamas liūdną mano sveikatos būklę, Gustinas rūpinosi mane paguldyti į lagerio stacionarą. Nežinau, kokiais būdais to siekė, bet vieną vakarą jis pranešė, kad rytoj būsiu paguldytas. Prieš tai turėjau išsimaudyti pirtyje, tad į darbą tą dieną nevarė. Stacionare mane priėmė Lenkijos žydėlis Kramazas - lyg jo ūkvedys, lyg sanitaras. Vėliau su juo susibičiuliavau. Pilsudskio laikais tas Kramazas buvęs revoliucionierius, už komunistinę veiklą keletą mėnesių sėdėjęs Lenkijos lageryje. Revoliucinės veiklos metu buvo susitikęs net su Vincu Mickevičium - Kapsuku ir kitais tarptautinio komunistinio judėjimo veikėjais. Per karą patekęs į Tarybų Sąjungą, (nesipasakojo, ar savo noru - bėgdamas nuo Hitlerio, ar buvo ištremtas). Čia jis buvo areštuotas, apkaltintas šnipinėjimo tikslais ir nuteistas. Tas Kramazas atrodė doras žmogus, be to, kaip stacionaro ūkio vedėjas, sanitaras ir maisto dalytojas, jis buvo labai svarbus asmuo.

Tame stacionare gulėjo apie dvidešimt lignių, beveik visi nusilpę tik dėl menko maisto. Faktiškai jiems tereikėjo ramybės ir geresnio valgio. Tą dieną laisvų vietų nebuvo, tai Kramazas mane paguldė tarp dviejų kitų lignių, prislinkęs vieną prie kito gultus. Stacionare jau buvo šiaudiniai čiužiniai, bet paklodžių ir antklodžių visiems ligoniams dar neužteko. Maistas ligoniams buvo pagerintas - duodavo papildomai po 200 gramų pieno ir po trupinėli mėsos.

/ bus daugiau /

PER BALKANŲ KRAŠTUS

Stasys Dalius

/ tęsinys /

Mieste labai didelis judėjimas, tik jo grožį stebia išmetamų dujų smarvė, taip kad bevaikščiojant, net akis persti. Netolimoje saloje yra rasta naftos, todėl mieste veikia rafinerija ir plaukia pinigai iš perdirbamos naftos. Apstojame Oseanis viešbutyje, kuris turi 10 aukštų ir nuo jo viršaus padarome puikias miesto nuotraukas. Viešbutyje kambarys kainuoja 6.500 drachmų (41 dol). Nuo viesbučio tik pora žingsnių iki uosto, kur daugybė prekybos krautvių ir gatvėje pristatyta prekybos būdelių. Čia ir žmonių gausybė zuja į visas puses garsiai kalbėdami ar šūkaudami. Palaidi šunės irgi nardo tarp kojų. Pakrantėje ir cirko būdos su trankia muzika kviečia žiūrovus. Vos gali prasmukti per žmones ir turi saugotis, kad kas kišenių nepalengvintų.

Egėjaus jūros pakraščiais

Iš Kavala miesto išvažiuojant, vadovas praneša, kad teks padaryti 460 km., kol pasieksime Istambulą Turkijoje. Ryte miesto pakrastyje stabtelėjome, kur turkų palikimo siauros gatvelės ir įlankos kampe - medinių laivų statykla.

Kelias veda pro Egėjaus jūros pajūrio kalnus, kuris sukiojasi šimtais posūkių. Dalis kelio yra taisoma, platinama ir vingiai tiesinami, tad judėjimas vyksta vėžio žingsniu, sekant iš paskos kitas mašinas. Vėliau pasiekiam lygumas, kur kalnai nutolsta ir laukuose auginamos cukrinės nendrės. Daug ir tabako laukų, kuris dabar jau yra skinamas. Privaziuojam ir druskos iš jūros garinimo laukus, kur vanduo užtvėntas tyvuliuoja, laukdamas kada saulės spinduliai tuos plotus išgarins, palikdami druskos nuosėdas.

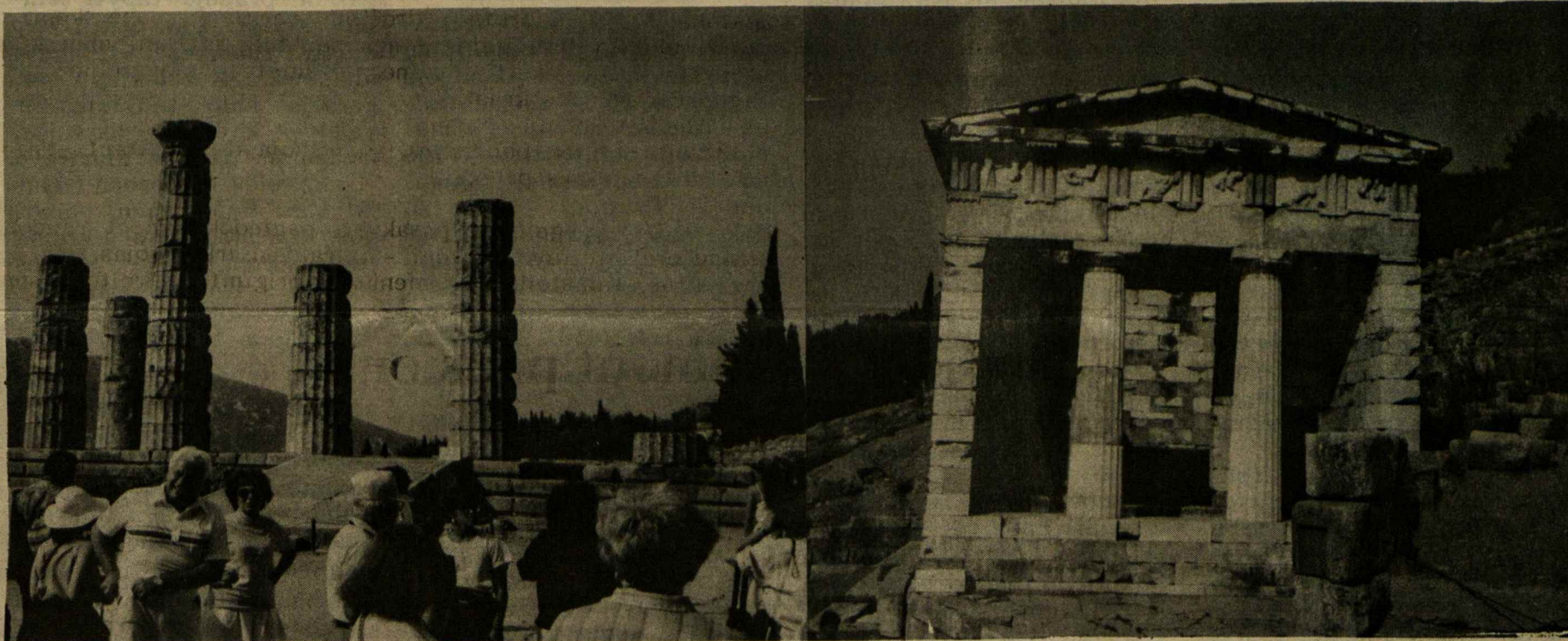
Sustojame gražioje, iš visų pusių apsuptoje, vandens vietoje, kur ištiestu lieptu prieiname prie pajūryje stovinčios ortodoksų St. Nicolas bažnyčios. Bažnyčia stovi lyg nedidelėje saloje, iš visų pusių apsupta vandens ir tik lieptas jungia su sausuma. Nedidelė, mūrinė, jauki bažnytelė, viduje daug ikonų įvairaus dydžio. Prie sienose paveikslų, apacioje daug degančių žvakučių pristatyta. Prieangyje tas žvakutes ir suvenyrines mažas ikonas parduvinėja. Kai kurie mūsų grupės dalyviai perka žvakutes ir uždega - palieka. Prie bažnyčios žmogus iš nendrių pina kėdėms sėdynes taip mikliai, kad nesumatai, kad jau gali sėstis ant gatavos sėdynės. Žmogelis labai patenkintas pozuoja, kai pradėdam jo darbą fotografuoti.

Pasisvečiame šioje nusaloje vietoje, kaukšdami lieptu grindiniu, grįžtam tolesnei kelionei. Tik besėdant į autobusą, matome - lieptu atbėga berniukas, mosuodamas rankoje pinigine. Tuojau viena gailestinga sesuo atsisaukia, palikusi piniginę su pasu ir kelionės čekiais! Gavusi atgal, gražiai dėkoja, bet radybų vaikui už patarnavimą nieko neduoda. O juk tikrai reikėjo ką nors duoti.

Netoli prie liepto, šalia kelio kopytelė, pastatyta 1989 m. Užrašas byloja, kad tai kariuomenės padėkos šventajam kopytelė. Toliau važiuojant laukuose jau nupjautų javų raziėnos geltonuoja. Viename miestelyje pamatom pirmą mečetę, kurią pro langus bandom fotografuoti. Taipgi ir lietuviški gandrai čia, pasirodo, lizdus žemai ant telefono stulpų susikrovę, dairosi aplinkui. Pakelėje važiuojant nėra tualetų, tad neretai matai prie mašinos atsistojusį atliekant savo reikalus. Šiuo rajonu važiuojant, jau nebeatmatyti alyvų medžių. Taipgi nėra atskirų sodybų ar namų pakelėje, tik kaimai ir miesteliai.

Dabar jau dažniau matome musulmonų mečetes ir taip pat jų kapines, kurios skirtingos, nes žolė nepjaunama ir tik plokštės, ženklinančios kapą, kyšo per žoles. Jų ištikimimu, jei ir plokštė nuvirsta, tai negalima pakelti, o reikia taip ir palikti.

Visai priartėjam prie jūros ir paskutinis stabtelėjimas 1991. VI.26

Kairėje: Delphi, Graikijoje išlikusios šventyklos griuvėsiai. Dešinėje: Delphi archeologiniame rajone šventykla.

Abi nuotraukos St. Daliaus

Graikijoje Aleksandropolis, senas miestas, įkurtas Aleksandro Didžiojo, kuriame paskutines drachmas, sustoję restorane, išleidžiame.

Pasiekiamo Marmoro jūrą

Po pietų priartėjam prie Turkijos sienos. Su video kamermom, įvažiuojant į Graikiją ir išvažiuojant, reikėjo užsiregistruoti. Iš Graikijos pusės sieną saugo ginkluoti, su šalmis kareiviai. Pervaziavus į Turkiją irgi salmuoti kareiviai su automatais stovi. Nors judėjimas per sieną yra didelis, bet tarp tų valstybių neatrodo, kad santykiai būtų labai draugiški, nes iš abiejų sienos pusių matosi kareiviai marširuoją.

Turkijos pusėje jau kiek blogesnis kelias. Laukuose dideli plotai auginamų saulėgrąžų, bet dirbtino laistymo jau nematyti. Po poros valandų važiavimo pasiekiam Tekirdag miestą su gražiu vaizdu į jūrą su laivais. Miestas turi 70.000 gyventojų su kysanciais mečėčių minaretais ir uostas jau Marmoro jūroje. Prie miesto ir toliau važiuojant matyti naujai pastatyti vienodo stiliaus mūriniai 2-3 aukštų namai, kurie baltai nutinkuoti, raudonais stogais, gražiai atrodo. Šalia kelio Maromo jūros pakrantėje eilės palapinių pristatyta, kur žmonės stovyklauja ant plikos pakrantės.

Praslenka vienas po kito pajūrio miesteliai, prisiglaudę prie Marmoro jūros. Iš jų vis kyšo minaretų bokštai, nes juk tai musulmonų kraštas. Pakelėje matosi, vyksta didelė statyba, vis gyvenamų namų. Likus iki Istambulo 80 km., kelias pasidaro keturių linijų. Stiprus judėjimas vyksta į abi puses. Kelias eina pajūriu, tai vis matosi pastatytos palapinės pakrantėje, kur žmonės vasaroja. Miesteliai vienas po kito be pertraukos tęsiasi iki pat Istambulo.

Įvažiuojam į Istambulą per senosios, bokštais apsaugotos, sienos vartus. Išlikę ir vartų likučiai, kuriuos turkai pralaužė puldami Konstantinopolį 1453 m. Pakliūnam į pekliską judėjimą mieste, nes kas kaip nori sukiojasi ir lenkia per linijas be jokios tvarkos. Tačiau mūsų šoferis išlaviruoja ir toje maisatyje be jokio sutrikimo. Oras čia labai šiltas.

Istambulas išsistatęs ant kalvų ir mūsų viesbutis Etap Pulman, irgi ant aukštumos, 20 aukštų, priglaudžia mus. Paėjus bloką ar du - mažos gatvelės, kur krautuvėlės ir restoranai, vietinių aptarnaujami. Kadangi viesbutis prabangus, tad visas jame brangu. Mes nuiname į krautuvėlės gėrimų ar vaisių nusipirkti. Turkijoje pinigai labai nuvertinti; už dolerį gaudavome 2,665 liras. Infliacija Turkijoje siekia 60%.

Viesbutis prigludęs prie nedidelio parko, tad ryte žvilgtel-

rėję pro langą, pastebėjome, kad ant suoliukų į paklodes susisukę benamiai miegojo. Kiti tiesiog ant žemės, prie mūro sienos prisiglaudę gulėjo. Pasirodo, visur tų benamių esama, net prie prabangių viesbučių ieško užuovėjos. Taipgi prie viesbučio visą laiką sukinėjosi visokie pardavėjai. O ryte prisistato bent trejetas turkų, prisirišę su dirželiais baltas meškas vedžiojosi aplinkui ir už mokestį siūlėsi fotografuojami.

Mūsiškė grupė jau dešimt dienų keliaudama, pradeda geriau vienas su kitu susipažinti ir susiprasti. Esame įvairaus charakterio ir profesijų žmonės. Dalis yra jaunų ir dar dirbančių, ir dalis pensininkų. Kiekvienas turi vis kitokius reikalavimus ir pomėgius. O vienas, vardu Hans, kurį mudu su Jonu vadiname indonezu, nes jis gimęs Indonezijoje, bet tiems iškovojo nepriklausomybę, grįžo gyventi į Olandiją. Ten gyventi dėl žiemos ir šalčių nepatiko, tai emigravo Kalifornijon, kur dabar ir gyvena. Mėgsta keliauti, fotografuoti ir yra labai plepus, vis su kuo nors pašnekesi veda ar klausinėja vadovus apie krašto istoriją. Jis labai patenkintas kelione ir viskuo domisi kas naujo ir nematyta. Ir fotografuoja visus iš eilės, sako, tai mano kolekcijai. Vėliau grįžęs iš jo gavau bent kelias nuotraukas.

Daugelis iš grupės yra keliavę po kitus kraštus ir vis dar planuoja nematytas vietas aplankyti. Viena senutė apie 80 metų amžiaus, buvusi mokytoja iš Floridos, atrodė, kad negalės pavaikščioti, taip pamažu judėjo, bet vėliau visur kartu ėjo niekur neatsilikdama. Labai tyli, mažai kalbėdavo ir tik užkalbinta atsiliepdavo. O jos draugė - kaip tikrai plepi, bet užmirštanti ir neatsimnanti, kas buvo pranešta. Turėjom ir porą storulių moterų, kurios sunkiai pūksdamos, prakaitą braukdamos, vargingai kryptuodavo iš paskos. Jos turėdavo daug vargo ir kol iš autobuso sėdynės išsikrapštydavo, vis kur nors suklūdavo. Mums daugiau nesuprantama buvę tai motiną, keliaujanti su 15 metų dukra. Keistas dalykas, jos autobuse sėdėjo atskirai ir atvykus į restoraną, niekad nevalgė kartu. Niekad nematėm, kad dukra sėdėtų prie motinos, vis su svetimais žmonėmis. Iki pat kelionės galo taip ir nesužinojom, kodėl dura taip vengė savo motinos artumo.

Istambulo išžymybės

Istambule lankausi antrą kartą, tai dabar daugiausia domino kur pirmu kartu nebuvo lankyta. Istambulas senas miestas, turis ilgą istoriją, buvusi sostine trijų imperijų: Romėnų, Bizantijos ir Otomanų - per 1600 metų laikotarpį valdytas 120 imperatorių ir sultonų. (Bus daugiau) 5 psl.

Lietuvių Namų Žinios

• Lietuviškos organizacijos ruošdamos koncertus, vaidinimus ar kitokius renginius ir norinčios naudoti elektroninius ar scenos apšvietimo patarnavimus, turi pranešti LN vedėjui nors 2 savaites prieš renginį. Visi šie patarnavimai yra pavesti Kazimiero Juzumo atsakomybei, kuris jau 15 m. elektroninę sistemą tvarko ir taiso. Organizacija, nesilaikanti šių taisyklių, gali likti be atitinkamo apšvietimo.

• LN biblioteka bus uždaryta vasaros atostogoms - liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Prašome skaitytojus apsirūpinti knygomis visai vasarai birželio mėnesį.

• Norintieji važiuoti autobusu į LN ir ATŽALYNO gegužinę liepos mėn. 14 d., sekmadienį, registruojasi LN raštinėje, tel: 532-3312. Autobusas išeis nuo LN 11 val. r. ir nuo "Vilniaus" Rūmų 11:10 val. r. Grįš į Torontą tarp 7-8 val. v. Kelionė - nemokama.

• LABDAROS Lietuvių Slaugos Namų komiteto valdyba nuoširdžiai dėkoja testamentu vykdytojams už a.a. Sofijos GEČIENĖS atminimo palikimą \$33,000 sumoje. Ši auka įgalino statybos fondą peršokti pusę milijono ribą.

• VARTOTŲ DAIKTŲ ir DRABUŽIŲ išpardavimas birželio mėn. 1 d. praėjo labai sėkmingai ir buvo surinkta \$1,710.09. Taip pat buvo gauta ir aukų \$1,900. Taip gauta viso \$3,610.09 Lietuvių Slaugos Namų statybai.

• Birželio mėn. 3 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 225 asmenys. Svečių knygoje pasirašė 1 iš Alytaus, 2 iš Vilniaus ir N.V. Trečio-kai iš Burlington, Ont.

Birželio mėn. 11 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 280 asmenų. Svečių knygoje pasirašė 5 iš Kaino, 2 iš Šiaulių, 1 iš Alytaus, 1 iš Lenkijos ir V. Navickas iš St. Petersburg, FL, JAV. Su svečiais supa-

žindino ir pranešimus atliko LN valdybos narė Aldona Sergautienė.

• Aukojo Lietuvių Slaugos Namams:

* Birutės Čepaitienės gimtadienio proga draugai paaukojo \$ 350: po 30 - A.N. Baneliai, V.A. Baneliai, P.E. Bersenai, V.R. Bersenai, A.K. Rūka, J.B. Stan-kaičiai, E. R. Stravinskai, J.Z. Stravinskai, V.B. Vytai, A.R. Ulbos; po \$ 15 - K. Banelis, O. Banelienė, R. Stravinskaitė;

• a.a. Broniaus Čepaičio atminimui - \$500 - K. Čepaitis; a.a. Apolinaro Čepaičio atminimui - \$ 500 - K. Čepaitis; a.a. J. Dullūnienės atminimui - \$ 300 - R. Sirutis; a.a. Prano Ramonaičio atminimui - \$ 100 - E. Ginčauskienė; a.a. E. Tolvaišienės atminimui - \$ 30 - T.B. Stanuliai; a.a. Genovaites Kuzmarskienės atminimui - \$ 20 - J.V. Šimkus; a.a. Juozo Jagėlos atminimui - \$ 25 - V. Augėnas; - \$ 33,000 - a.a. Sofijos GEČIENĖS palikimas;

\$ 2,000 - J.J. Šarūnai (St. Catharines); \$ 1,200 - dr. A. Mikelėnas; po \$ 1,000 - J.S. Girdzijauskai, V.M. Miceikos, J. Petrauskas, B. Sakalas, A. Stukas, J. Stukas, V.V. Dargiai, dr. G. G. Ginčauskaitė; \$ 900 - A.A. Lukošiai; \$800 - V.D. Simoničiai (papildė iki \$ 1,000); \$ 700 - A.M. Bum-buliai (papildė iki \$ 1,000); \$ 600 - J.J. Pilipavičiai; po \$ 500 - J.Z. Dabrouski, J.P. Ivanauskai, V.E. Krikščiūnai (Wassaga), A. Saulis, J.B. Stankaičiai, K. Stulpinas, J. Vaškela, A.A. Tamošaičiai (Gananaque, Ont.), V.M. Vait-kai, J. H. Lasiai; \$ 400 - P.E. Kripai; \$ 350 - S.A. Draugellai; po \$ 300 - K. Kačiulis (Southampton, Ont.), O. Kudžmienė (Burlington, Ont.), J.V. Narai (pakartotina), A. Žilėnas; po \$ 250 - J.M. Adomaičiai (LaSalle, Que.), A. Barkauskas, Msgr. Pr. Gaida, A. J. G. davičiai, A. P. Kvedarai, V. Narusevičius, J. Zabulionis M. Račys; po \$ 200 - A. Šalna, B. Trukanavičius; \$ 164 - LN Dainos Vienetas; po \$ 100 - K. Bartnikas, J. Bacevičius, H. Birgiolienė-Ivanauskienė, J. Krassauskas, S.J. Paketurai, T.B. Stanuliai, E. Abramaitis, A. Artiškoniš, G. Balčiūnas, A. Bernotaitis, P. Dovydaitis, E. Dubininkas, V. Gataveckas, S.T. Ignotai,

E. Juzukonienė, P. Karalis, Oakville, Ont.), J. Karka, D. Keršienė, J.J. Kiselačiai, S.V. Kneitai, J. Mejus, J. Pacevičienė, A. Piragis, M. Peterson, kun. V. Skilandžiūnas, J. Staškevičius, A. Smailys, A. Stankus, S. Vaitiekūnas, V.N. Tamulaičiai, Č. Tiškevičius (Hamilton, Ont.), A. Zarem-baitė, J. Žemaitis, U. Žilinskienė; po \$ 50 - E. Geldutis, S. Kalytis, J. Laugalys, D. Petraitis, W. Weir (Parry Sound, Ont.); \$ 25 - R. Zabiela.

Statybos Fonde dabar yra \$525,123.

• TĖVO DIENOS sekmadienio popietėje dalyvavo 210 žmonių. Tėvai buvo pasveikinti LN Moterų Būrelio atstovų - D. Dargienės ir A. Jucienės, apdovanoti gėlyte bei vyno taurele.

Tą sekmadienį svečių knygoje pasirašė 2 iš Kaino, 1 iš Alanto; S. Redmont iš Ottawos, G. Scargo iš Olandijos. Su svečiais supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys Balys Savickas.

VISI Į LN ir ATŽALYNO GEGUŽINĘ!

Gegužinė vyks Boyd Conservation Area (greitkelis nr. 7 ir Islington gatvės sankryžos kampas), liepos mėn. 14 d., sekmadienį, 12 val.

Programoje: sportas, žaidimai, šokiai, loterija ir kitokie siurprizai. Veiks maisto ir gaivinančių gėrimų bufetas.

• LN POILSIO STOVYKLA vyks Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje, Wasago rugpjūčio 10-18 d.d. Patalpų kainos: vienam asmeniui - 60 dol. Šeimai - 100 dol. Vienai dienai - asmeniui - 15 dol., šeimai 20 dol. Dėl registracijos ar smulkesnių informacijų kreiptis pas V. Drešerį tel: /416/ 233-3334 arba A. Sukauską tel: /416/ 244-2790.

• Dr. Genovaitė BIJŪNIENE, pakviesta Vilniaus Universiteto anglų kalbos katedros, išvyksta kartu su dukra Vilija dėti 6 savaitę anglų kalbos vertimo kursą. Tikslas - supažindinti studentus, baigusius anglų kalbos specialybę, pagilinti vertėjavimo raštu ir žodžiu žinias bei supažindinti su Kanados ir Amerikos spaudos žurnalistine kalba.

• Toronto lietuvių choras VOLUNGE vyksta į dviejų

savaičių gastroles Lietuvoje liepos mėn. 12 d. Koncertai numatyti Vilniuje, Trakuose, Kaune, Šeduvoje, Palangoje, Nidoje ir Kretingoje.

VOLUNGE rengia išleistuvių koncertą liepos mėn. 10 d., trečiadienį, 7:30 val. v. Prisikėlimo P-jos salėje.

Į Lietuvą vyksta 33 choristai, komp. ir akomp. Jonas Govėdas, solistai Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė ir Jonas Vaškevičius-Vaskas.

Bilietus ir status galima užsisakyti pas Nijolę Simonavičienę tel: 239 - 7226.

NEPAPRASTAS KANADOS MENININKAS

Minint Ukrainos gyven-tojų imigraciją į Kanadą ŠIMTMETI, ukrainiečių kilmės Kanados Meno Fondas Tronte surengė William Kurelek'o 160-ties kūrinų parodą.

Tapybos darbai yra jaudinantys liudininkai Kurelek'o gilių religinių (viena serija vadinama "The Passion of Christ") jausmų, jie yra stebinantys savo kontrastingų spalvų naudojimu. Paveikslai yra įrašyti į video juostas su tekstais, kuriuos pats autorius patiekė kiekvienam paveikslui.

W. Kurelek, ukrainiečių imigrantų sūnus, gimė Albertoje, netoli Witford. Studijavo daile Winnipege, Toronte ir Meksikoje San Miguel.

Buvo susirgęs depresija ir gydėsi psichiatro pagalba. Pasidarė labai religingas ir pradėjo tapyti kančios seriją. Dar prieš savo mirtį, sulaukęs 51 metų amžiaus, Kurelek'as pagarsėjo kaip tapytojas ir vaikų knygų rašytojas, kurias jis pats ir iliustravo.

Kurelek'o paroda vyks iki š.m. liepos mėn. pabaigos. Tariamasi su Ukraina ten surengti jo serijos "Kristaus Kančia" parodą.

(Canadian Scene, Iss. 1338, June 21).

P.S. W. Kurelek'o tapyba pasižymi savo primityviu, labai gaiviu stiliumi ir, nežiūrint to, kad savo gyvenimą baigė depresijoje, jo darbuose vyrauja linksma nuotaika, žaismingas judesingumas.

• Skautai ruošiasi vasaros stovyklai ROMUVOJE ir talkos būdu birželio 22 d. išvyko į stovyklavietę pasirošimams. Pirmos savaitės viršininku bus J.S.P. Butėnas, antros - v.s. A. Baltakienė. Pirmą savaitę komendantas s. fil. dr. A. Dailė, antrą - A. Saplys.

ANN JILLIAN KONCERTAI CHICAGOJE

Kas yra Ann Jillian šandien Amerikos lietuviams aiškinti nebereikia: tai profesinis vardas lietuvių tės Jūratės NAUSEDAITES, kuri šiuo metu yra viena iš populiariausių moterų, o taip pat viena iš žymiausiųjų ir scenos bei filmų aktorių šiame krašte. Nors daugumas ją pažįstame kaip filmų aktorę, nes dažnai ji matoma televizorių ekranuose, tačiau ji yra ir nebloga dinininkė-solistė, su koncertais važinėjanti po įvairias Amerikos vietas.

Beje, su ja lietuviai iš arčiau galėjo susipažinti per VII-ą JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventę š.m. gegužės mėn. 26 d., kur ji užsirekomendavo kaip gera programos pranešinėtoja. Tačiau trumpai prieš tą jos pairodymą šiam milžiniškame mūsų renginyje Jūratė Chicagoje pasireiškė ir kitomis progomis. Ji čia gegužės pradžioje buvo atvykusi filmuotis, o kiek vėliau - gegužės 15-19 dienomis, Chicago vakarinia me priemiestyje - Oakbrook Terrace esančiame dideliame "Drury Lane" teatre davė savo ir jos koncertinės grupės spektaklius.

Chicago priemiestyje ji atliko daugiau negu 10 koncertų, kurių daugumas buvo beveik pilni (salė talpina arti 1,000 žmonių). Taigi, jos pasisekimas didžiulis, nes pati atlikėja gana maloni moteris, moka neblogai dainuoti, o taip pat palaiko glaudų kontaktą su publika intymiomis detalėmis iš savo gyvenimo. Iš aktorės lūpų nuskamba ir lietuviškų žodžių, o taip pat ir pažymėjimas, kad ji yra lietuvių kilmės. Jos atliekami kūriniai yra iš ankstesniųjų dienų, tad daugumoje iš jos pasirodymų eina vyresnio amžiaus žmonės, kurie negali susigyventi su šiuolaikine muzikos kryptimi.

Beje, šiuose pasirodymuose jai talkino ir dvi kitos solistės - Loretta McCRAy ir Renee SOUSA ir didžiulis orkestras su vadovu Bill FAYNE priekyje. Visa tai sudarė gana smagų kolektyvą, kuris susirinkusiems sugebėjo atnešti pora pramoginių valandų.

Kalbant apie pačią Jūratę, reikia pažymėti, kad Chicago jai yra laimingas

miestas. Čia ji po vieno pasirodymo susipažino su dabartiniu savo vyru, buvusiu Chicago policininku Andy MURCIA, su kuriu netrukus susituokė ir dabar jis yra jos "biznio" menadžeris. Žinoma, tvarkyti Jūratės "biznį", atrodo, nėra lengva, nes jos įvairių pasirodymų tvarką rašius yra užpildomas gal pusmetį ar daugiau į priekį, uždarbiai siekia milijonines sumas metuose. Beje per vieną pasirodymą Chicagoje Jūratė pristatė savo vyrą, pažymėdama, kad su juo jau gyvena 15 metų, kas Holivude nėra dažnas reiškinys. O pats jos vyras nėra išvaizdus, gerokai nutukęs, už ją mažiausia dvigubai sunkesnis. Su juo ji net vieną dainelę sudainavo.

Koncerto programiniame leidinyje vėl randame žinių apie lietuvišką kilmę, kuria ji nuo pat vaikystės didžiuojasi ir visada ją publiškai primena. Tai, žinoma lietuvių visada gerai nutiekia ir kelia simpatijas jai.

Ed. Sulaitis

• LAIMA ŠULAITYTĖ-DAY lankėsi Klaipėdoje ir turėjo progos pasidžiaugti Klaipėdos Dramos Teatru ir jo patalpomis, kur ši pavasarį lankėsi valdinant Kosto Ostrausko pjesę "Šaltkalvis". Ji buvo vaidinta ir Čikagos Teatro Festivalyje. Laikraštyje "Klaipėda" balandžio 19 d. laidoje yra atspausdintas Laimos pasikalbėjimas, ir nuotrauka, kartu su kitu "Vaidilutės" aktorium Vytautu Juodka.

• BALZEKO MUZIEJUS BUVO ĮSTEIGTAS PRIEŠ 25 METUS Stasio Balzeko, Jr., birželio mėn. 19 d., 1966 m. Per ketvirtį šimtmečio surinkta daugybė įdomių eksponatų ir prieš 5 metus buvo nupirkti 3-jų aukštų, pusės bloko ilgumo rūmai, kur randasi dabar eksponatai. Juos apžiūrejo jau beveik milijonas amerikiečių. Bibliotekoje randasi 30,000 vertingų knygų, kai kurios net iš XV, XVI šimtmečio. Į šią biblioteką ir muziejų kreipiasi moksleiviai, studentai, telefonu teiraujasi iš įvairių Amerikos vietovių įvairiais reikalais. Ji aplanko ir turistai iš kitų kontinentų, norėdami susipažinti su lietuvių kultūra.

Š.m. birželio 15 d. muziejaus 25-tasis gimtadienis atžymėtas iškilminga vakare.

Mažosios Lietuvos Fondas

Paskutiniu metu Fondui auکوjo: \$ 250 - Kanados Lietuvių Fondas (iš viso \$ 1,500); po \$ 100 - E. Senkuvienė (iš viso \$ 250), S. Jaugelis (iš viso \$ 200), Prisikėlimo P-jos Kredito Kooperatyvas (viso \$ 700), Buntinienė Grita - prieš 25 m. mirusio mylimo vyro a.a. Bernardo Buntino atminimui (iš viso \$ 360); \$ 30 - Z.H. Lapina (iš viso \$ 100).

Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja už įnašų papildymus.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS, REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auکا TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvę bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDA

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės auką.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,

310 Rathburn Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 % už 90 dienų term. indėlius	
8 % už 6 mėnesių term. indėlius	
8 % už 1 m. term. indėlius	
8¼% už 2 m. term. indėlius	
8¼% už 3 m. term. indėlius	
8¼% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
9 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
9¼% už 2 m. GIC invest. pažym.	
9¼% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
9 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
9¼% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
9¼% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8 % už namų planą - OHOSP	
7¼% už taupymo sąskaitą	
7¼% kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
5¼% už kasd. pal. čekių sąsk.	

AKTYVAI VIRŠ 85 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų BŪSTINĖ: Lietuvių namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 %
180-185 d. term. ind.	8 %
1 metų term. indėlius	8 %
2 metų term. indėlius	8¼%
3 metų term. indėlius	8¼%
1 metų GIC-met. palūk. ...	9 %
2 metų GIC-met. palūk. ...	9¼%
3 metų GIC-met. palūk. ...	9¼%
1 metų GIC-mėn. palūk. ...	9¼%
RRSP, RRIF ir OHOSP ...	8 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	9 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9¼%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	9¼%
Taupomąją sąskaitą	7¼%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	7¼%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki ...	5¼%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morkičius iki 15% (išimta turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valius sąskaitas).

AKTYVAI virš 49 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

XII-TASIS LIETUVOS ŠAULIŲ S-GOS TREMTYJE ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

J. Šiaučiulis / tęsinys /

Toliau vyko rinkimai: Sąjungos pirmininko, Centro Valdybos, Kontrolės Komisijos ir Garbės Teismo, kurie praėjo sklandžiai. J.Šiaučiulis pasiūlė ir akla-macijos būdą, nesant kitų pasiūlymų, 3-jų metų kaden-cijai buvo perrinktas LŠS Išeivijoje pirmininku Myko-las Abarius. Jis suvažiavi-mui pasiūlė ir pristatė CV narius: I-as vicep. Jonas Šostakas, II-as vicep.- Juo-zas Šiaučiulis, III-ias vicep.- Juozas Mikulis, išd.-Matas Baukys, sekr.- Edu-ardas Milkus. Moterų vadovė - Anelė Kirvaitytė, Jūrų Šaulių vadovas - Bro-nius Valiukėnas, spaudos informacijos reikalams - Antanas Grinius, kultūros reikalams - Stasys Šližys, fotokorespondentas - Balys Telyčėnas, sporto-šaudymo - Balys Savickas, jaunimo vadovas Šarūnas Mingėla, ūkio vadovas - Juozas Kin-čius, teisinis patarėjas - Algirdas Budreckas.

Kontrolės Komisijoje sutiko pasilikti pirm. Kęstu-tis Miklas, pasirinkdamas du narius.

Garbės Teismą sudaryti sutiko Stasys Jokubaitis su anksčiau buvusiais na-riais.

M. Abarius pristatė ir susirinkimas patvirtino šiuos Garbės narius: Juozą Šiaučiulį, Stasę Petkevičie-nę, Stasį Jokubaitį, Povilą Kanopą, Stasę Gofensienę, Edmundą Vengianską, Kazį Karužą ir Mykolą Milko-vaitį.

Augustinas Mylė per-skaitė komisijos paruoštą rezoliuciją, kuri buvo pri-imta ir patvirtinta.

Baigiant suvažiavimą, atsilankė ir sveikinimo žodį tarė tuo metu Kana-doje besilankantis Lietuvos min.pirm. Gediminas Vag-norius. Po Sąjungos vėlia-vos perdavimo pirm.M.Aba-riui, XII-tasis L.Š.S.IŠEIVI-JOJE atstovų suvažiavimas baigtas Tautos himnu. Su-važiavime dalyvavo 114 atstovų iš 16 dalinių, esan-čių JAV ir Kanadoje.

Vakare, Jaunimo Centro salėje vyko iškilmingas koncertas-pokylis, kuriame sėkmingai pasirodė Montre-alio Vyrų Oktetas. Laimė išbandyti buvo gausi laimi-kiais loterija ir skaniai sesių šaulių paruošta vaka-riene, vadovaujant ž.Stasei

Petkevičienei. Grojo geras orkestras.

Sekmadienį, balandžio mėn.21 d. Hamiltono AV P-jos šventovėje vyko iškil-mingos pamaldos, Mišias atnašavo kun. A.Babonas ir kun.J.Liauba. Šauliai dalyvavo su vėliavomis, šventovė buvo pilna žmo-nių. Prie paminklinio kry-žiaus Žuvusiems Už Lietu-vos Laisvę buvo padėtas vainikas, pasakytas žodis.

Jaunimo Centro salėje vyko atsisveikinimo pietūs.

Bendrai, suvažiavimas praėjo šiltoje ir darbingoje nuotaikoje, istoriniai pirmą kartą dalyvaujant ir aukš-tiems svečiams iš Lietuvos. Išsiskirstyta su viltimi se-kančiais metais suvažiavi-mą pravesti laisvoje Nepri-klausomoje Lietuvoje.

• TraDICIŅĖ JONINIŲ gegužinė rengia Hamiltono DLK ALGIRDO Šaulių Ku-pa birželio mėn. 23 d., sekmadienį, Medžiotojų ir Žūklautojų Klube, netoli Kaledonijos. Maloniai kvie-čia visus.

SUKAKTUVININKAS KUN. JUVENALIS LIAUBA, OFM.

Hamiltono Lietuvių Auš-ros Vartų P-ja rengiasi pagerbti savo kleboną kun. Juvenalį Liaubą, OFM birželio mėn. 30 d., jam švenčiant 50 metų kunigys-tės sukaktį. Iškilmingose Mišiose giedos Parapijos Choras, vad. muz.Darijos Deksnytės. Vaišėse meninę programą atliks solistai Anita Pakalniškytė-Puo-džiūnienė, sol.Rimas Stri-maitis ir akomp.muz.J.Go-vėdas.

Visi kviečiami dalyvauti Stalal numeruoti.

calgary

ŠIOJE PADANGĖJE

Nedidele, bet gerai su-siorganizavusi lietuvių kol-onija Calgary mieste ir apylinkėse, stengiasi palaik-tyti ir išvystyti gerus lie-tuvių tradicinius papročius.

Birželio mėn. 23 d., 2 val. p.p. vyksta Joninių subuvimas - gegužinė, p-nų Vyšniauskų sodyboje.

Lietuvos vyriausybės svečiai.

Kanados Lietuvių Bend-ruomenės Calgary apylin-kės pirmininkas dr. Arūnas Šlekys ir kiti Valdybos nariai neseniai juos aplan-kusiems Lietuvos min. pirmininkui Gediminui Vag-noriui ir Užsienio reikalų K-jos pirm. pavaduotojui Egidijui Klumbiui sudarė sąlygas svarbiems susitiki-mams su Albertos finansi-

nėmis istaigomis.

Buvo gautas padėkos laiškas, pasirašytas aukš-čiau paminėtų svečių.

Kalgario Apylinkės Lietu-vių Bendruomenės valdybai

"Brangūs Kalgario Lietu-viai!

Nuoširdus ačiū Jums už puikiai suruoštą priėmimą tarp žalumynų! Supratome ir įvertinome mažų lietu-viškų kolonijų darbą, išlai-kant lietuviybę gana sunkio-se sąlygoje. Nesitikėjome tokio nuoširdaus priėmimo ir tokio gyvo Lietuvos pajutimo kaip kad radome pas Jus.

Visi mes esame vienos tautos vaikai. Visų darbas jai gyvybiniai reikalingas tiek šiapus, tiek anapus Atlanto. Kviečiame Jus ne-nuilsti ir, šiame sunkiame Lietuvos istorijos laikotar-pyje, jungtis su mumis i Lietuvos Nepriklausomybės ištvirtinimo darbą. Kiekvie-no prisidėjimas yra gyvy-binei Lietuvai reikalingas dabar!!

Dėkingi Jums: (parašai)

Taip pat CALGARY HERALD laikraštis atspaus-dino išsamių straipsnių apie min. pirm. G. Vagno-riaus pasikalbėjimus, supa-žindino skaitytojus su da-bartine Lietuvos situacija. Pabrėžė, kad tik Baltijos valstybės yra padariusios aktyvių pasikeitimų i nor-malią ekonomiką, o visi pareiškimai ir užtikrinimai iš Maskvos - likę tik šū-kiais ir žodžiais.

Pasikalbėjime dalyvavo ir K. Dubauskas, Calgary Lietuvių Bendruomenės atstovas, kuris pabrėžė dvigubą standartą dėl Kana-dos atsinešimo i ivykius Kuveite ir Lietuvoje.

Taip pat atspausdintos nuotraukos ir pasikalbėji-mas su NOVA korporacijos pirmininku Bob Blaiz, vie-nu iš industrialistų, susiti-kusiu su min. pirmininku Gediminu Vagnoriu. NO-VA Corp. galėtų aprūpinti Lietuvą naujausia telefonu sistema.

Gražiai sutikti svečiai buvo pasveikinti vaišėmis atstovas, kuris pabrėžė vardu, per MP L. Richard-son'a, Calgary Lietuvių Mokyklos mokinės išteikė dovanas. A-kės v-ba ta proga Milijoniniam Pagal-bos Lietuvai Vajui išteikė \$3,850.-

Lietuvių Mokykla užbai-gė 1990-91 metų sezoną. Mokiniai gerai pasirodė įvairiuose kultūriniuose renginiuose ne tik Vasario 16 minėjime, Pokalėdinėje

vakarieneje, bet gerai at-stovavo kolonijų Childrens Multicultural Carnival, Kivanis Festival ir kito-kiuose kanadiečių rengi-niuose.

Registracija ateinan-tiems mokslo metams vyks iki rugsėjo mėn. 6 d. Pra-nešti Mokyklos vedėjai N. Astravienei, tel: 283-2379.

PAGERBTI LIETUVIAI dr. Arūnas Šlekys ir dr. Tony Vyšniauskas

Per metinius susirinki-mus Association of Profes-sional Engineers, Geolo-gists and Geophysicists of Alberta (APEGGA) skiria garbės žyminis už svarbų įnašą inžinerijos technolo-gijos srityje per vienerius metus.

Šiemet 1990-taisiais me-tais "Centennial Award" paskirtas dr. Arūnui Šle-kiui už egzekutyvinį dar-bą "Nov-Atel" celiučių tele-fonų sistemos tyrimo ir vystymo srityje. "NovAtel" yra pasaulinio masto imo-nė.

"Technical Achievement" žymenį gavo "Hyprotech Ltd." bendrovė, kurios vienas iš steigėjų ir savini-kas yra dr. Tony Vyšniaus-kas. Ši bendrovė atžymėta už "prisidėjimą prie tech-ninio progreso ir visų žmo-nių gerovės", kaip oficia-liai skelbiama.

Sveikiname. Ypač džiugu kad šie, atsakingose parei-gose dirbantys asmenys, randa laiko įsijungti ar va-dovauti lietuviams Calgaryje, o taip pat nepamiršta ir Lietuvos reikalų.

• Brigita ŠLEKYTĖ kartu su "Calgary Agnabelles Synchronized Swimming Club - Junior A" koman-da atstovavo Kanadai šios rūšies plaukimo varžybose Vokietijoje, gegužės mėne-si.

london, ont.

• IŠKILMINGAI sutiktas, nuoširdžiai globojamas ir gražiai išlydetas buvo šioje kolonijoje svečias- Lietuvos Respublikos min.pirm. Ge-diminas Vagnorius. KLB Londono A-kės pirm.P.Kuro ir valdybos pastangomis buvo suorganizuota spaudos konferencija, kuri buvo perduota ir televizijos lai-doje. Pagrindinis dienraštis "The London Free Press" išspausdino ilgą ir išsamų konferencijos aprašymą. Žurnalistas pabrėžė kad Sov.Sąjungoje reformos ne-vykdomos, o Lietuvoje-taip. Todėl dalis Kanados kreditų skirtinos tiesioginiai jai.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:

video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radio, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE, 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363 Toronto tel.: (416) 886-7659

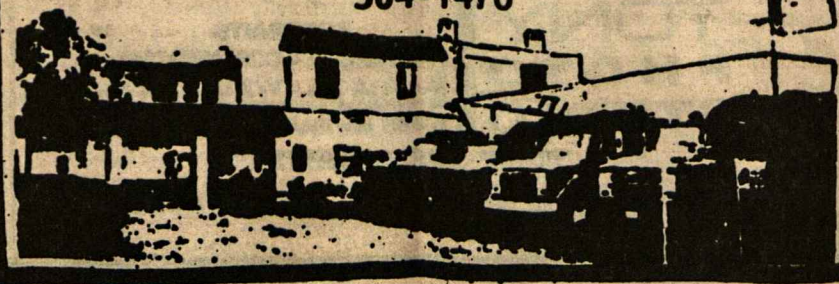
Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two cassette radio - \$89. Video nuo \$299. Video camera \$1299. -

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR 7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbe atliekantis stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams tarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite tel.

364-1470

KREVI VEIDRODŽIAI

"Mieloji, kai išėjau į pensiją, žinai ko dabar labiausiai pasigendu? Atostogų!"

• Milijonieriaus žmona klausia savo vyro: - Ar tu pasakei Edvardui, kad jei jis ves Liuciją, jiedu negaus nė cento iš mūsų.

- Aš dar geriau padariau: apie tai pasakiau Liucijai.

• Vyras, sugrįžęs iš tarnybos į namus, nusiminęs sako savo žmonai:

- Tu buvai teisi, sakydama, kad nesijaudinčiau, jeigu prarasčiau manydamas, kad prarasiu savo darbą kokiam nors jaunam vyrui. Mano tarnybą gavo viršininko duk-tė...

KAD GERAI ŽYDĖTŲ.

ŽALIANYKŠTIS

Žydinčių svogūninių gėlių (tulpių, hiacintų, dafodilų, narcizų ir kt.) gajumas gali būti palaikomas per eilę metų jeigu:

• po žydėjimo nuimami žiedai kartu su jų užsimezgusiomis sėklomis. Gėlių svogūnai papildo savo augimo ir žydėjimo energiją kitam sezonui per lapus ir šaknis. To-dėl reikia palikti lapus bent kelioms savaitėms, kol jie pagelsta, paruduoja ir galų gale nuvysta.

Svogūnai dažnai pagamina svogūnėlius, kurie per porą metų išaugina tikrai lapus iki bus pajėgūs sužydėti.

Kad jauni svogūnai sužydėtų kaip galima anksčiau, reikia juos atskirti nuo pagrindinio svogūno ir persodinti ten, kur yra jiems gana vietos. Tai labai nebrangiai kai-nuojanti porėdūra pasidauginant mėgstamos spalvos gėlių. Taip pat po poros metų žydėjimo, verta palaistyti svogū-nines gėles skysta trąša, kaip pvz. Ra-pid-gro arba Phost-rogent. Galima naudoti ir žuvų emulsiją arba jūros žolių skiedinį (seaweed).

Svogūnų iškasti nereikia kas metai, jeigu jie yra pri-žiūrimi ir pamaitinami.

Norint pakeisti jų vietą, geriausia vartoti šakes ir iš-imti visą jų būrį su žemėmis prie šaknų. Perkėlus į kitą vietą, taip pat leisti lapams paruduoti ir nuvysti. Norint išskirstyti svogūnus, išėmus iš žemės juos padžiovinti lauke, jei nešalta, arba namuose, sudėjus ant laikraščio lapų. Tuomet nugyvenusius lapus ir pavytusius šaknis nukarpyti, pabarstyti svogūnus sulfuro antipeliniais mil-teliais ir padėti iki rudens, kol ateina laikas sodinti.

Taip paruoštus svogūnus geriausia sudėti į dėžutę ar maišus su trupučiu medžio drožlių arba durpių (peat-moss) sausoje ir vėsioje vietoje.

LIETUVIŠKA SULA

Iki šio amžiaus pradžios kaime nemaža būdavo pritekinama beržų ir klevų sulos. Dėl saldumo geresnė buvo laikoma klevų sula, tačiau klevų aplinkoje būdavo mažiau negu beržų, todėl daugiausiai buvo gerlama ber-žų sula. Ją gerdavo šviežią ir raugintą. Rauginimui ją supildavo į kubiliukus, skonį pastiprindavo serbentų lape-liais, ažuolo šakelėmis ir užpildavo avižomis, kurios sudrybsios, laikydavosi paviršiuje - dengdavo gėrimą nuo dulkių. Kai kada į sulą dėdavo mielių, apynių, ir tuomet tapdavo panaši į alų. Tokia sula vėsioje vietoje išsilaikydavo iki šienapjūtės. Ją vartodavo ir šaltibarš-čiams gaminti.

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ÉLECTRIEN ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLIION LASALLE, QUÉ. H8P2C6

TEL: 366-5484

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. WILSON & SONS Inc.

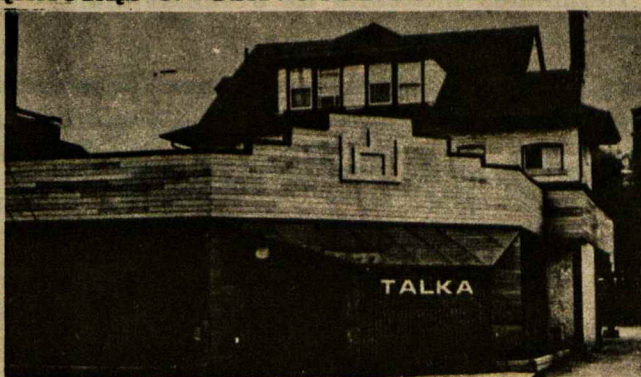
123 Maple Blv., 5784 Verdun Av

Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 * Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6 Tel. 544 - 7125

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki... 7.5%
santaupas 6%
kasd. pal. taupymo s-ta 5.5%
90 dienų indėlius 9%
1 m. term. indėlius 9.5%
1 m. term. ind. mėn. pal. ... 9%
3 m. term. indėlius 9.5%
RRSP ir RRIF (pensijos)... 7%
RRSP ir RRIF 1 m. 9.5%
RRSP ind. 3 m. 9.5%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15%
nekl. turto pask. 1 m. 11%
nekl. turto pask. 3 .. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskatų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Darbo valandos: pirmadieniai, antradieniai ir ketvirtadieniai - nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniai - nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniai - nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniai - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryta

● INTAS Antanas, buvęs montrealietis, persikėlė iš Mississauga, Ont., gyvena ir dirbti Vancouverio mieste.

Linkime jam ten geros sėkmės!

● AV PARAPIJOS CHORAS birželio mėn. 24 d. išvyko gastrolėms į Lietuvą.

Po ilgų repeticijų išsi-ruošė kelioms, veždamiesi montrealiečių Henriko Naglo ir muz. A. Stankevičiaus sukurta Kantatą. Vyriausias choro vadovas yra sol. Antanas Keblys, kelioms reikalais atsakingas Liudas Stankevičius.

Prie jų prisijungs ir vietiniai choristai bei dirigental. Geriausios įlėms sėkmės linkime visi ir lauksime jų išpūdžių aprašymų sugrįžus.

PALAIKYKIME ŠVARĄ

Šiuo metu, kaip minėta, AV P-jos salės virtuvė yra naujai sutvarkyta, išdalyta, indai sutvarkyti. Parapijos Komitetas prašo, kad šeiminkės, po parengimų, paliktų virtuvę tokią pat švarią ir tvarkingą. Ypač krosnis ir šaldytuvus. Buvo atsitikimų, kad Komiteto nariai po parengimų turėjo ateiti ir patys išplauti šaldytuvus. Kitą kartą, jeigu taip pasitaikys, bus pakviestas žmogus, kad viską išplautų ir už tą jo darbą bus paprašyti užmokėti organizacija arba privatus asmenys, tuo laiku nuomavę salę ir naudoję virtuvę.

O KAS PO ATOSTOGŲ?

Prasideda vasaros atostogos. Mūsų parapijiečiai pakėlė sparnus į keliones, dauguma jų išvyko į savo gimtąjį kraštą. Štai ir AV choristai išvežė mūsų gražiąją Krikščionybės Kantatą "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva".

NDOS Klubas žvejojimo sezoninio turnyro Ottawos upėje dalyviai š.m. birželio mėn. 18 d. džiaugiasi sėkminga žvejojimu. Taurės laimėjo Augustinas MYLĖ už didžiausią lydeką ir St. RIMEIKIS už dorę.

DĖMESIO: liepos 5 d. į Dorvalio aerodromą atvyks Edvinas BUTKUS ir kiti 5 Lietuvos Radijo Užsienio Laidos darbuotojai. Čia praleis 2 dienas ir grįš į Vilnų. Detalės bus praneštos vėliau.

Pratuštėje ne tik visa parapija, bet ir beveik visai vasarai išvykus į Europą kun. J. Sadauskui, visos pareigos ir bažnyčios rūpesčiai atiteko vienam kleb. kun. J. Aranauskui, SJ. Ir kaip niekada, pajuntame, kokioje sunkioje padėtyje yra mūsų parapija. Vienam kunigui dirbti tokį ilgą laiką yra labai sunku. O mes, parapijiečiai, dar tikrai nesijaučiame, kad būtume maža ir jau visai išnykstanti saujelė žmonių, kuriems pakaktų vieno kunigo patarnavimų. Gal ir nėra mūsų labai daug, bet, manau, kad mes dar nepasiruošę kapituliuoti. Kaip toliau išsilaikyti su tokia skalčiumi kunigų, jeigu kur tik kun. J. Aranauskas besikreiptų dėl naujo kunigo, atsimuša kaip į šaltą sieną. Laidojant kun. J. Kubilių, iš čia atvažiuosiu kunigų teko sužinoti, kad gauti iš LIETUVOS kunigą,

tai būtų lygiai tas pats, kaip iš dangaus skliauto žvaigždę nusiskinti. Ir kodėl? Todėl, kad galioja abipusinis vyskupų susitarimas to nedaryti. Kažin kam ir kokiam laikui bus naudingas toks susitarimas? Mes žinome, kad kol kas Lietuvoje taip pat yra trūkumas kunigų, tačiau tikrai Lietuvos religinis gyvenimas per daug nenukentėtų jeigu, sakykim, atsiųstų mums vieną kunigą porai metų, po to pakleistų kitą, jeigu jau nebeįmanoma atsiųsti nuolatiniam darbui. O mums, bet kokiu atveju, būtų neįkainojamai didelė pagalba.

Dar gyvas būdamas mūsų bažnyčios įkūrėjas ir statytojas kun. J. Kubilius dažnai sakėdavo, kad jo didžiausia svajonė būtų, kad ši bažnyčia pasiliktų Jėzuitų rankose. Dabar, kai mes patys matome kaip stovime ir kur einame, tai visai nesunku išspręsti, kad ši bažnyčia ne tik nepasiliks Jėzuitų rankose, bet gali ir visai išsivystyti iš mūsų lietuviškųjų rankų.

Jeigu iš tikrųjų galioja toks abipusis vyskupų susitarimas nesiųsti kunigų, tai tokių susitarimų pase-

kos bus kada nors labai liūdnos. Pirmiausia - dėl kunigų trūkumo, mūsų krikščionybė nenukentės - nukentės lietuviybė. O šiais laikais lietuviybė ne tik mums reikalinga, ji, kaip niekada, reikalinga pačiai Lietuvai. Mes, išsisklaidę po kitas bažnyčias, lygiai taip pat tikėsime į Dievą, tačiau savo lėšomis remsiame jau ne savo institucijas, o aukosime svetimtaučiams, kad jų bažnyčios augtų ir stiprėtų. Dabar gi, visi žinome, kad mūsų bažnyčia yra ir tas lietuviškumo centras, iš kurio plaukia įvairiausia pagalba ne tik sau - bet ir Lietuvai.

Kaip tik todėl turime daryti viską, kad AV P-jos bažnyčia liktų mūsų rankose, o to jokių būdų negalėsime padaryti, turėdami svetimtaučius kunigus.

Baigiant, norėtusi pridėti pastabą ir iš links-mesnės pusės: kadangi kun. J. Aranauskas yra paliktas vasarai visiškai vienas, tai būtų gerai, kad parapijiečiai šią vasarą kuo mažiau tuoktųsi, krikštytų vaikus ir ypač - susilaikytų nuo mirčių... Tausokime savo mielo klebono, kun. J. Aranausko sveikatą!

Nijolė Bagdžiūniene

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Séve, Montreal, Qué., H4E 2A8

TEL.: 766-5827: 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$29,000,000 REZERVAS - virš milijono

MOKA UŽ:

Certifikatus	8½%	Taupymo special.....	5½%
Term. indėlius:		Taupymo su gyv. dr. ...	5 %
1 metų	7½%	Taupymo kasdienines .	5 %
180 d. - 364 d. ...	7¼%	Einamos sask.	3½%
120 d. - 179 d. ...	7 %	RRIF - RRSP term	8½%
60 d. - 119 d. ...	7 %	RRIF - RRSP - taup. .	5½%
30 d. 59 d.	7 %		

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 10 %; Asmenines - nuo 11 %.

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KAŠOS VALANDOS

1475 De Séve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradi. Treč.	9:00 - 3:00 (Tik pirm) 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Pentadieniais	10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

EAGAN REALTIES INC

5344 VERDUN AVE., VERDUN, H4H 1K4

Nekilnojamo turto pirkimo ir pardavimo patarnavimas

BRONIUS NIEDVARAS

Bus: 766-3586

Res.: 487-4938

CFMB

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 val. nakties

Programos Vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel: 669 - 8834

SPAUDA IŠ LIETUVOS

Norintieji užsiprenumeruoti "LITERATŪRĄ IR MENĄ", taipogi "Švyturį" iš Lietuvos, gali kreiptis į tų leidinių atstovą Kanadoje ir JAV-se Liudą Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duverney, Laval, Que., Canada H7G 4K7, tel: 669-8834.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355

GAIRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

● LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokėtis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas: MIKE OSKOVICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

atstovauja šioms bendrovėms:

ROYAL INSURANCE CO. OF CANADA,

PRUDENTIAL ASSURANCE CO. LTD.

ZURICH INSURANCE CO.

CANADIAN PROVINCIAL INSURANCE CO. (Canadian Insurance Management - CIM)

Apdraudos pagrindinis tikslas yra pilnai atlyginti už atsitikusias nelaimes.

SVARBU:

Turėti galimybę apdrausti įvairius sunkiau apdraudžiamus atvejus.

Pritaikyti draudimą pagal kliento nuosavybių, apyvartos, darbo reikalavimus.

Parūpinti galimai pilnesnį draudimą, nes kur tik spraga - ten ir bėda.

KREIPKITĖS:

Tel. 722-3545

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre

Suite 500 A.

Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:

844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS PASSEPORT • COMMERCIAL MARRIAGE • WEDDINGS

5220 ch. QUEEN MARY rd.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H3W 1X5

Tel. 481-6808

(Dr. JONAS MALISKA)
Tel.: 866-8235

Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 701
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Ave.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H6P 1N5. Tel. 364-4658.

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.

Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.

Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL, Tel: (514)-842-1231,
687 Pine Ave, West, Ext. 1663
Montreal, Que. H3A 1A1

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.

4589 Park Ave., Tel: (514)-842-9211.
Montreal, Que. H2V 4E4

Dr. A.S. POPIERAITIS

B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5 Tel.: 931-4024

Notarė

RŪTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
1170 St. Mathieu, Suite 100,
Montreal, Qué., H3H 2H5

FAX: 937-3763
Tel: 937-3729

Notaras

J. BERNOTAS
Suite 1143, Sun Life Building,
1155 rue Metcalfe, Montreal, Qué. H3B 2V6

Tel.: (514)-871-1430